

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GİYİM ENDÜSTRİSİ VE GİYİM SANATLARI EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI

ANNELEİN 0-2 YAŞ BEBEK GİYSİLERİNDE ARADIKLARI ÖZELLİKLER

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan
Pınar TÜRKDEMİR

Ankara
Haziran, 2013

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GIYİM ENDÜSTRİSİ VE GIYİM SANATLARI EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI

ANNELERİN 0-2 YAŞ BEBEK GIYSİLERİNDE ARADIKLARI ÖZELLİKLER

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Pınar TÜRKDEMİR

Danışman: Prof. Dr. Semiha AYDIN

Ankara
Haziran, 2013

Eğitim Bilimleri Enstitüsü M¼d¼rl¼đ¼'ne

Pınar T¼RKDEMİR'in "Annelerin 0-2 Yaş Bebek Giysilerinde Aradıkları Özellikler" başlıklı tezi .../.../ 2013 tarihinde, j¼rimiz tarafından Giyim End¼strisi ve Giyim Sanatları Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda Y¼ksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Adı Soyadı

İmza

Başkan: Prof. Dr. Semiha AYDIN

.....

¼ye: Doç. Dr. Pınar G¼KL¼BERK ÖZL¼

.....

¼ye: Doç. Dr. H. Banu G¼RC¼M

.....

ÖN SÖZ

Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Giyim Endüstrisi ve Giyim Sanatları Eğitimi Ana Bilim Dalı, yüksek lisans tezi olarak hazırlanan bu araştırma 0-2 yaş bebek annelerinin, bebeklerine satın aldıkları giysilerde aradıkları özellikleri, belirlemek amacı ile yapılmıştır.

Araştırmanın birinci bölümünde; problem tanımı, araştırmanın amacı, önemi, araştırmanın farklı ve araştırmaya değer yönleri belirtilmiştir. İkinci bölümde konuyla ilgili kavramsal çerçeve belirlenmiş, teorik açıklamalar yapılmış ve konu genel hatları ile ele alınmıştır. Üçüncü bölümde; araştırmanın yöntemi, veri toplama tekniği, verilerin analizi gibi konularla ilgili bilgi verilmiştir. Araştırmanın dördüncü bölümünde ise anketler ile toplanan veriler değerlendirilmiş, veri analizleri yapılmış, verilerin sonuçları tablolar halinde sunulmuş ve yorumlanmıştır. Ortaya çıkan veriler doğrultusunda sonuç ve öneriler geliştirilmiştir.

Araştırmanın sektörde bebek giysisi üreten firmalara yön göstermesi, annelerin bilinç seviyesini artırması yönüyle önemli bir kaynak olduğu düşünülmektedir.

Araştırmanın bütün aşamalarında yanımda olan, benim için bir hocadan çok daha fazla şeyler ifade eden, bilgi ve görüşleriyle yalnızca tezimin hazırlanmasına değil hayatıma da yön veren çok değerli hocam Prof. Dr. Semiha Aydın'a, beni geliştirecek her adım için bana destek ve anlayışını esirgemeyen saygı değer dekanım Prof. Dr. Adnan Tepecik'e, yüksek lisans sürecimin her adımında bana yardım ve desteğini esirgemeyen, bana her şartta güvenen ve varlıklarının bile beni güçlü kıldığı eşim ve huzurum Akın Türkdemir'e ve annem Jale Katılmış'a, her zaman bana güveni güç veren babam Yavuz Katılmış'a, hayatımın her anında olduğu gibi tezimde de bana destek olan, varlığıyla bana güven veren abim Tufan Taylan Katılmış'a, doğumu ile tezimi zamanında bitiremememe sebep olan dünyanın en tatlı bahanesi, hayatıma gelişiyse yaşamıma tarifi imkansız anlamlar katan oğlum Karan'a, çok değerli jüri üyeleri hocalarım Doç. Dr. Pınar Göklüberk Özlü ve Doç. Dr. H. Banu Gürcüm' e ve çalışmamda emeği geçen herkese sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Pınar TÜRKDEMİR

ÖZET

ANNELERİN 0-2 YAŞ BEBEK GIYSİLERİNDE ARADIKLARI ÖZELLİKLER

TÜRKDEMİR, Pınar

Yüksek Lisans, Giyim Endüstrisi ve Giyim Sanatları Eğitimi Ana Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Semiha AYDIN

Haziran-2013, 86 Sayfa

Giyim, insanoğlunun var olduğu andan beri bir ihtiyaç olarak kendini göstermiş bir olgudur. İnsan önceleri doğa şartlarından korunmak amacı ile giyinmiş ise de daha sonraları giyim, kişinin kendini ifade etme biçimi haline gelmiştir. Giyim tarihi incelendiğinde modanın sadece yetişkinler için değil, çocuk ve bebekler için de geçerli bir olgu olduğu görülmektedir. Hatta bazı ressamın soylu çocuklarını resmettikleri tablolar da giyim için çocuklar için son derece önemli olduğu anlaşılmaktadır. Giyim çocuklar için de bir tür kendilerini ifade biçimidir. Kendi zevklerine göre giyinmek, giysilerini kendilerinin seçmesi hem psikolojik hem de sosyal gelişimleri için son derece önemlidir. Bebeklik çağı denilen 0-2 yaş döneminde bebekler giysilerini kendileri seçebilecek yetide olmadıklarından giysi seçimleri ebeveynleri ve hatta daha çok anneleri tarafından yapılmaktadır,

Giyim, günümüzde yetişkinler için olduğu kadar bebekler için de önemli bir hal almıştır. Ebeveynler bebekleri için en sağlıklı ve en güzel olanı istemektedirler. Bu nedenle bebeklerinin giyimine kendi giyimlerinden daha fazla önem verdikleri söylenebilir. Hassas ve narin olan bebek cildi için aileler en sağlıklı ve en zararsız ürünleri seçmek istemeleri son derece normaldir. Tüm bu farkındalık ve arayışların annelerin bebek ürünleri üzerine oluşan taleplerini çeşitlendirdiği ve arttırdığı söylenebilir.

0-2 yaş dönemi bebeğin en hızlı gelişim ve büyüme gösterdiği dönem olması dolayısıyla hareketleri de yatmaktan, emeklemeye ve son olarak yürümeye kadar gelişip değiştiğinden kullanılan giysiler açısından da en fazla çeşitliliğin bu dönemde yaşandığı söylenebilir. Bu noktada bebek giysisi üreticilerine büyük bir görev düşmektedir. Bebek

giysisi üreticilerinin yerli üretim yapmaları için ve ayaklata kalabilmeleri için kapsamlı bir pazar araştırması yapmaları gerekir. Bebek giysisi tüketicileri olan annelerin bebek giysilerinden beklentilerini bilmek sektör için çok önemlidir.

Bu araştırma, 0-2 yaş arası bebek sahibi olan annelerin görüşlerine dayanarak bebeklerine aldıkları giysilerden beklentilerini anlamak ve ileride yapılacak olan çalışmalara katkıda bulunmak amacı ile yapılmıştır. Ayrıca bu çalışma tüketici taleplerini araştırması yönüyle sektördeki bebek giysisi üreticilerine de bir kaynak niteliğindedir. Tüm bunlara ek olarak araştırma, annelerin bilinç seviyeleri hakkında da bilgi sahibi olmayı amaçlamaktadır.

Bu amaç doğrultusunda bir veri toplama aracı ile annelerin, bebek giysilerinde dış görünüşe(estetik oluşu, modeli, rengi, üzerindeki baskılar..vb.) verdikleri önem derecesi, kullanım kolaylığı açısından, leke tutmazlık, buruşmazlık, çabuk kuruma, fonksiyonellik, ergonomiklik gibi özelliklere verdikleri önem derecesi, doğal ham maddelerden üretilmiş olması, antibakteriyel olması, organik olması, üretiminde zararlı kimyasalların kullanılmamış olmasına verdikleri önem derecesi, markası ve ürüne ödenen paranın miktarı gibi konulardaki görüşleri alınarak hem talepleri anlaşılmaya çalışılmış hem de bilinç düzeyleri hakkında fikir sahibi olunmuştur.

Araştırma, Ankara ilinde gerçekleştirilmiştir. Örneklem grubu, 0-2 yaş arası bebek sahibi annelere daha kolay ulaşabilmek adına, Ankara'nın Çankaya ilçesinde bulunan kreşlerde ve çocuk polikliniklerinde belirlenmiştir. Rastgele yöntemi ile belirlenmiş olan örneklem grubu 250 kişidir. Araştırma sonucunda elde edilmiş olan bulgular Ankara'nın Çankaya ilçesinde yaşayan ve 0-2 yaş arası bebek sahibi olan annelere genellenmiştir. Araştırmanın evrenini Ankara'nın Çankaya ilçesindeki 0-2 yaş grubu anneler oluşturmuştur. Evrenin, Çankaya ilçesinde yaşayan annelerden seçilmesinin sebebi, bu ilçedeki eğitim ve gelir seviyesinin yüksek olması ve alım gücü yüksek potansiyel tüketicilerin bu ilçede oturmasıdır. Bu araştırma sektöre yön gösterecek bulgulara ulaşmayı hedeflediğinden tüketici profiline bilinçli ve alım gücü yüksek kişilerden oluşması gerekliliği düşünülmüştür.

Araştırmadan elde edilen veriler E-views (Econometric Views) istatistik paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Örneklem grubunun demografik özellikleri frekans tabloları halinde sunulmuştur. Araştırma sonucunda elde edilen verilerin yüzde ve frekans dağılımları alınmış, örneklem grubunun demografik özellikleri ile veri toplama aracında yer alan sorulara verdikleri yanıtlar arasında istatistiksel açıdan

anlamalı bir ilişki olup olmadığını belirlemek için, crosstab (çapraz tablolar) ile değişkenler arasındaki ilişki durumu analiz edilmiştir.

Araştırma sonucunda ulaşılan verilere göre annelerin bebek giysilerine uygulanan ve kullanım kolaylığı yaratan bitim işlemlerini tercih ettikleri, bebek giysilerinin organik olmasını talep etmelerine rağmen, organik ürünleri ve sertifikalarını tanımadıkları, doğal ham maddelerden oluşan tekstil ürünleri kullanmayı beklenen oranda önemsemedikleri ve giysilere uygulanan boya, baskı ve kullanılan zararlı kimyasallar konularında yeterli bilgi birikimi ve farkındalığa sahip olmadıkları görülmüştür.

0-2 yaş bebek annelerin, organiklik, ökotex belgesi ve sertifikasyon işlemleri, tekstilde kullanılan zararlı kimyasallar, bitim işlemlerinin gerekliliği ve önemi gibi konularda bilinç düzeyini arttırmak için devlet kurumları, dernekler, topluluklar ve diğer gönüllü kuruluşların iş birliği içerisinde çalışmaları konusunda öneriler getirilmiştir.

Anahtar kelimeler; bebek giysileri, organik tekstil, ekolojik tekstil, fonksiyonel bitim işlemleri.

ABSTRACT

THE PURCHASE DEMANDS OF MOTHERS ON THE CHARACTERISTICS OF CLOTHES FOR THEIR CHILDREN BETWEEN 0-2 AGES

TÜRKDEMİR, Pınar

Master, Department of Clothing Industry and Arts of Clothing

Advisor: Professor Dr. Semiha AYDIN

June-2013, 86 pages

From the beginning of the human life people used clothes to protect themselves from nature, but later on clothing has gained a meaning of behaviour which they used it to express themselves in the society.

When the history of clothing is studied, it may easily be seen that it was not only important for adults, it was important for the children too. The importance of clothing may be seen from some paintings of the famous painters.

As it's said before; as similar with the adults for children, clothing is a kind of way for expressing themselves. Choosing their clothes according to their characters is extremely important for their physiological and sociological growth. This can be only possible when they become at a certain age. Before that age for instance at the ages between zero and two babies don't have the ability of choosing their own clothes, for this reason their mothers make the preference and purchase.

The years between zero and two are the most important years in babies growing up period. Most of the differences occurs in these years, for example the baby gains walking ability from laying position, because of all these changes, range of garment types spreads more than the other years. At this point the bigger responsibility belongs to the babies clothing producers. Producers have to carry out a great and realistic market analysis. Knowing and understanding the mothers demand on their babies clothes is extremely important for the manufacturers inside the sector. This study is prepared to understand the mothers demand on their zero and two year old babies clothing and to be a source for the further studies on similar subjects. We hope that this study will be a good source for the babies clothing sector as a kind of market search as well.

During the research, at the data collection period some questions are asked to the 0-2 year old baby owned mothers about whether they give importance to their babies clothes external properties like its model, its colour, its printings...etc., or they give importance to being stain proofness, anticrease, quick dry, functionality, ergonomiy..etc. or they give importance to being antibacterial, produced from natural fibers, famous branded, at reachable price... etc.

This research has done in the capital city Ankara. In order to reach the sample group easily, the volunteers is chosen from the children's hospitals and preschools in Çankaya. The sample group is composed of 250 volunteer mothers who are chosen randomly.

The results are generalised to the mothers who live in the town Çankaya, in Ankara. The research universe is composed of the 0-2 year old baby owned mothers in town Çankaya in Ankara. The data giver volunteers are choosen from Çankaya because the people who live in this town are more educated and their purchasing behaviour is more than the other towns. This research is trying to determine a consumer behaviour so that the people in Çankaya town are thought as more conscious and have more purchasing frequency.

The data collected from the research is analysed by a statistical package programme called E-views. The demographic features of the sample group is given by frequency tables. For the results of the research, the percentage and frequency distributions of the data are obtained and in order to find out whether there is a statistical relationship between the demographic features of the sample group and the other questions by cross tables.

At the end of the study, it is determined that mothers prefer finishing operations which provide easy usage. Even they prefer their babies clothes organic, they haven't got enough information about organic textile certificates and ökotex certificate. The mothers don't give enough attention to buying garments produced by natural fibres. And finally it is determined that the mothers don't have enough knowledge about harmful prints and dyes.

Some suggestions are proposed to raise the consciousness level of 0-2 year old baby owner mothers about organic textile, ökotex certificate and certification in garments, the necessity of finishing operations, harmful chemicals in textile. The awareness about all these topics may be provided by the co-operation with legal agents, social associations, consumer unions.

Keywords; babies clothing, organic textile, ecological textile, textile finishing processes.

İÇİNDEKİLER

	Sayfa No
JÜRİ ÜYELERİNİN İMZA SAYFASI.....	i
ÖN SÖZ.....	ii
ÖZET.....	iii
ABSTRACT.....	vi
İÇİNDEKİLER.....	ix
TABLolar LİSTESİ.....	xi
KISALTMALAR LİSTESİ.....	xiii

I. BÖLÜM

1. PROBLEM	1
1.1 Problem Durumu.....	2
1.2 Problem Cümlesi.....	4
1.3 Alt Problemler.....	4
1.4 Amaç ve Önem.....	4
1.5 Sayıtlar.....	5
1.6 Sınırlılıklar.....	5
1.7 Tanımlar.....	6

II. BÖLÜM

2. İLGİLİ YAYIN VE ARAŞTIRMALAR	7
2.1 Giyim	7
2.2 Bebeklik Dönemi	8
2.2.1 0-2 Yaş Dönemi Gelişim Özellikleri	8
2.2.2 Bebek Giyimi.....	9
2.3 Giysi Seçimini Etkileyen Faktörler.....	10
2.4 Hazır Giyimde Ekoloji ve Organiklik Kavramları	13
2.4.1 Hazır Giyimde Ekoloji Kavramı	13
2.4.2 Hazır Giyimde Organiklik Kavramı	15
2.5 Tekstil Ürünlerine Uygulanan Bitim İşlemleri	18
2.5.1 Mekanik Bitim İşlemleri	20
2.5.2 Kimyasal Bitim İşlemleri	21
2.6 İlgili Araştırmalar	29

III. BÖLÜM

3. YÖNTEM	31
3.1 Araştırmanın Modeli	31
3.2 Evren ve Örneklem	31
3.3 Verilerin Toplanması	32
3.4 Verilerin Analizi	32

IV. BÖLÜM

4. BULGULAR VE YORUM	34
4.1 Ankete Katılan 0-2 Yaş Bebek Sahibi Annelerin Demografik Özellikleri..	34
4.2 Alt Problemlerin Çözümü İçin Elde Edilen Bulgular	39

V. BÖLÜM

5. SONUÇ ve ÖNERİLER	58
5.1 Sonuç	58
5.2 Öneriler	60

KAYNAKÇA	62
-----------------------	----

EKLER	68
--------------------	----

EK 1: Ankette Yer Alan Sorulara Verilen Cevapların Yüzde ve Frekans Değerleri.....	68
--	----

EK 2: Veri Toplama Anketi	69
---------------------------------	----

TABLULAR LİSTESİ

- Tablo 1.** Annelerin Yaşlarına Göre Dağılımı
- Tablo 2.** Annelerin Eğitim Durumlarına Göre Dağılımı
- Tablo 3.** Annelerin Çalışma Durumlarına Göre Dağılımı
- Tablo 4.** Bebeklerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımı
- Tablo 5.** Bebeklerin Yaşlarına Göre Dağılımı
- Tablo 6.** Annelerin Çalışma Durumu ve Yaşlarına Göre Dağılımı
- Tablo 7.** Annelerin Eğitim Durumu ve Yaşlarına Göre Dağılımı
- Tablo 8.** Annelerin Eğitim Durumu ve Çalışma Durumlarına Göre Dağılımı
- Tablo 9.** Lisansüstü Mezunu Annelerin Bebeklerinin Yaşlarına Göre Dağılımı
- Tablo 10.** Annelerin Eğitim Düzeyi ile Bebek Giysilerinin Şık ve Estetik Olması Arasındaki İlişki Durumu
- Tablo 11.** Annelerin Eğitim Düzeyi ile Bebek Giysilerinin Yıllın Modasına Uygun Olması Arasındaki İlişki Durumu
- Tablo 12.** Annelerin Eğitim Düzeyi ve Yaşları ile Bebek Giysilerinin Renginin, Üzerindeki Resimlerin ve Baskılarının Hoşlarına Gitmesi Arasındaki İlişki Durumu
- Tablo 13.** Annelerin Çalışma Durumu ile Bebek Giysilerinin Leke Tutmaz Özellikte Olması Arasındaki İlişki Durumu
- Tablo 14.** Annelerin Yaşı ile Bebek Giysilerinin Buruşmaz Özellikte Olması Arasındaki İlişki Durumu
- Tablo 15.** Annelerin Çalışma Durumu ile Bebek Giysilerinin Çabuk Kuruma Özelliğinde Olması Arasındaki İlişki Durumu
- Tablo 16.** Annelerin Bebeklerinin Yaşları ile Bebek Giysilerinin Güç Tutuşur Özellikte Olması Arasındaki İlişki Durumu
- Tablo 17.** Annelerin Yaşı ile Bebek Giysilerinin Kullanışlı Olması Arasındaki İlişki Durumu
- Tablo 18.** Annelerin Yaşı ile Bebek Giysilerinin Çok Fonksiyonlu Olması Arasındaki İlişki Durumu
- Tablo 19.** Annelerin Yaşı, Eğitim Düzeyi ve Sahip Oldukları Bebeğin Yaşı ile Bebek Giysilerinin Ergonomik Olması Arasındaki İlişki Durumu

Tablo 20. Annelerin Çalışma Durumu ile Bebek Giysilerinin Doğal Ham maddeden Üretilmiş Olması Arasındaki İlişki Durumu

Tablo 21. Annelerin Eğitim Düzeyi ile Bebek Giysilerinin Organik Olması Arasındaki İlişki Durumu

Tablo 22. Annelerin Eğitim Düzeyi ile Bebek Giysilerinin Anti- bakteriyel Olması Arasındaki İlişki Durumu

Tablo 23. Annelerin Eğitim Düzeyi ve Sahip Oldukları Bebeğin Yaşı ile Bebek Giysilerinin Üzerindeki Boya Ve Baskıların Zararlı Kimyasallar İçermemesi Arasındaki İlişki Durumu

Tablo 24. Annelerin Demografik Özellikleri ile Bebek Giysilerinin Marka Olması Arasındaki İlişki Durumu

Tablo 25. Annelerin Demografik Özellikleri ile Bebek Giysilerine Ödedikleri Paranın Az Olması, Bütçelerini Aşmaması Arasındaki İlişki Durumu

Tablo 26. Annelerin Yaşı, Eğitim Düzeyi ve Sahip Oldukları Bebeğin Yaşı ile Bebek Giysilerinin İç Etiket Bilgilerini Okumaları Arasındaki İlişki Durumu

Tablo 27. Annelerin Çalışma Durumu ile Bebek Giysilerinin Anti-bakteriyel, Leke Tutmaz, Güç Tutuşur, Buruşmaz, Çabuk Kurur Olması Arasındaki İlişki Durumu

Tablo 28. Annelerin Demografik Özellikleri ile Bebek Giysilerinin Renkli Ve Baskılı Resimlerden Oluşması Arasındaki İlişki Durumu

Tablo 29. Annelerin Yaşı ile Bebek Giysilerine "Anti-bakteriyellik", "Leke Tutmazlık", "Güç Tutuşurluluk", "Buruşmazlık", "Çabuk Kuruma" Gibi Özelliklerin Kimyasal İşlemlerle Kazandırıldığını Öğrendiklerinde Bu Özellikleri İstemeleri arasındaki İlişki Durumu

Tablo 30. Annelerin Yaşı ile Bebek Giysilerine Baskı Boya Ve Renkli Görsellerin Kimyasal İşlemlerle Kazandırıldığını Öğrendiklerinde Bu Özellikleri İstemeleri arasındaki İlişki Durumu

KISALTMALAR LİSTESİ

ABD: Amerika Birleşik Devletleri

ICEA: Istituto per la Certificazione Etica ed Ambientale (Environmental and Ethical Certification Institute) (Etik ve Çevresel Sertifikasyon Enstitüsü)

GOTS: Global Organic Textile Standarts (Global Organik Tekstil Standartları)

UV: Ultra Viole

I. BÖLÜM

1.PROBLEM

Giyim kavramı, insanoğlunun var olduğu ilk andan itibaren bir ihtiyaç olarak kendini göstermiştir. Giyinmeye olan ihtiyaç zamanla örtünme amacının dışında daha başka pek çok amaca hizmet etmiştir denilebilir.

İlk çağlarda sadece doğa etkilerinden korunmak, örtünmek şeklinde olan giyim giderek sınıfsal bir gösterge halini almıştır. Hanedanlar farklı, soylular farklı, halk farklı giyindiğinden hiyerarşi göstergesine dönüşmüştür(Karabıyık, 2004: 12). İnsanların giyinme tarzı ve bu nedenle oluşan hiyerarşi Fransız İhtilali ile ortadan kaldırılmaya çalışılmıştır. Fransız İhtilali hemen her alanda olduğu gibi giyimde de özgürlüğe yol açmıştır. Sanayide yaşanan devrimle makineleşmenin başlaması üretime hız kazandırmıştır. Üretimin artması ile de çeşitlilik artmış, insanların giysi eşyalarına ulaşması kolaylaşmış, büyük kitlelere ulaşan giysiler tasarlanıp piyasaya sürülmüştür(Karabıyık, 2004: 17).

Günümüzde teknolojik alanlarda yaşanan gelişmelerin bütün sektörlerde yenilenmeler ve değişimlere ön ayak olduğu söylenebilir. Dünyanın en önemli sektörlerinden biri olan tekstil sektörü de bu değişim ve gelişimden etkilenmekte, kayıtsız kalamamaktadır. Bu anlamda hem şirketlerin hem de değişimi takip eden üniversitelerin yapmış oldukları akademik çalışmalar sektör için son derece önem taşımaktadır(Şenkul, 2006: 43).

Vural'a göre; giderek gelişen teknoloji tüketicilerin giysilerden beklentilerinin artmasına yol açmıştır. İnsanlar artık satın aldıkları giysilerin sadece dış görünüşüne bakmayıp, ekonomik olup olmadığına, kullanılabilirliğine, fiziksel özellik ve ham madde bilgilerine dikkat etmektedirler. Konu bebek giysileri olunca daha da dikkatli ve özenli davranmakta, ürünlere daha sorgulayıcı ve araştırmacı yaklaşmaktadırlar denilebilir. Üreticilerin son yıllarda yaptıkları kalitesiz üretimle ortaya çıkan bazı ürünlerin bebek ciltleri üzerinde alerjiye sebep olması, medyanın zararlı kimyasallarla üretilmiş giysilerin giyilmemesi ve ürünlerin kalite damgasına sahip olmaları gerektiği

konusunda yaptığı tüketicileri bilinçlendirme çalışmaları sonuç vermiş, ebeveynlerin bebek giysilerinde sağlık konusunun görüntüden önemli olduğu bilinci oluşmuştur(Koroğlu, 2004: 30). Ancak bu noktada bebek giysileri üreticilerinin ebeveynlerin taleplerine ne derece önem verdiği ve ne ölçüde karşıladığı tartışılabilir. Rekabet ortamında hayatta kalmak isteyen firmaların ebeveyn taleplerini iyi analiz etmeleri, detaylı pazar araştırmaları yaparak doğru ürünleri piyasaya sürmeleri gerekir.

Bu araştırma kapsamı itibariyle 0-2 yaş bebek giysilerini ele almıştır. İlk iki yılın bebeğin en hızlı gelişim ve değişim gösterdiği yıllar olması sebebi ile bu yaş grubunu kapsayan bir araştırmanın konuya çok daha geniş perspektiflerden bakma imkanı vereceği söylenebilir. Araştırma sırasında uygulanan ankette annelerin görüşlerine yer verilmesinin sebebi 0-2 yaş bebek giysilerini annelerin seçmesinin henüz bebeğin satın alınacak giysiyi seçme farkındalığının oluşmamış olması olarak gösterilebilir. Bu araştırmanın tüketicilerin görüşleri doğrultusunda üreticilere yön gösterici olması dolayısıyla oldukça önemli olduğu söylenebilir.

1.1 Problem Durumu

Tekstil ve hazır giyim sektörü, gayri safi yurt içi hasıla, imalat sanayi ve sanayi üretimindeki pay, ihracat, ekonomiye sağladığı net döviz girdisi, istihdam ve yatırım gibi makroekonomik büyüklükler açısından Türkiye'nin en önemli sektörlerindedir. Türkiye, dünyanın 6. büyük hazır giyim ihracatçısıdır(Tekstil, Hazırgiyim, Deri ve Deri ürünleri Sektörleri Raporu, 2013: 7).

TİM raporlarına göre; genel ihracat rakamı 2011 yılı içinde 134,5 milyar Dolar olmakla birlikte, Hazırgiyim-Konfeksiyon ürünlerinin ihracatı 16,1 milyar Dolar ile toplam ihracatta % 10,6 paya sahiptir. 2012 yılı genel ihracat rakamı 151,9 milyar Dolar olmakla birlikte, Hazırgiyim-Konfeksiyon ürünlerinin ihracatı ise 16,0 milyar Dolar ile toplam ihracatta % 10,5 paya sahiptir.

Hazır giyim sektörünün alt sektörlerinden olan bebek giyim sektörü, ülkemizde 1990'lı yıllarda gelişmeye başlayan bir sektördür. Sektördeki firmalardan bazılarının hem yetişkinler için hem de bebekler ve çocuklar için üretim yaptığı, bazılarının ise yalnızca bebek giyimi üzerinde uzmanlaştığı görülmektedir. Üreticilerin çoğu Bursa, İstanbul, Denizli ve İzmir'de kurulu olup; bebek ve çocuk giyimi üretiminin %80'i

Bursa'da gerçekleştirilmektedir. Ülke genelindeki 4.000'den fazla üretim atölyesinde 60.000'den fazla kişi istihdam edilmektedir. (Bebe Giyim Sektörü, n.d.: 2).

Türkiye İstatistik Kurumu verilerine göre 2011 yılı doğum sayısı 1,241,412; 2012 yılı doğum sayısı ise 1,279,864'tür. (Temel Doğurganlık İstatistikleri, 2013.) 2013 yılı Ocak ayı itibariyle Türkiye'de 0-2 yaş aralığında toplam 2,517,036 bebek bulunmaktadır. Bu nedenle bebek giyim sektörü her yıl yükselerek artan oranlarla avantajlı bir pazar haline gelmiştir.

Türkiye dünyanın önemli pamuk üreticilerinden biri olması sebebiyle, bebek giyim ticaretinin temelini oluşturan pamuktan örme ve dokuma bebek eşyaları ve aksesuarları üretiminde doğal bir rekabet avantajına sahiptir. Son yıllarda sağlığa zarar vermeyen maddelerden ve organik pamuktan üretilmiş bebek giyim eşyalarının üretimi de artmaktadır. Sektörün en büyük eksikliği olan tasarım yetersizliğinin ise bilgisayar destekli tasarım modelleri ve kalifiye personel kullanımı sayesinde ilerleyen yıllarda aşılması mümkün görülmektedir. (Bebe Giyim Sektörü, n.d.: 2)

2007 yılında en yüksek seviyeye ulaşan bebek giyim ihracatımız, 2009 yılında dünya pazarlarında yaşanan daralmanın etkisiyle %27 azalarak 101 milyon Dolar'a gerilemiş ancak 2010 yılında %16,7 artışla yeniden toparlanmıştır. 2011 yılında da ihracat artışı devam etmiş olup, %20,2 artış ile 142 milyon Dolar olarak gerçekleşmiştir. Bu rakam 2012 yılında ise 159 milyon Doları bulmuştur. (Bebe Giyim Sektörü, n.d.: 2)

2003 yılından bu yana düzenli biçimde artan bebek giyim ithalatımız ise, 2009 yılında %5,8 artışla 32,7 milyon Dolar'a, 2010 yılında %26,5 artışla 41 milyon Dolar'a, 2011 yılında da %29,6 artışla 53,6 milyon Dolar seviyesine, 2012 yılında ise 61,4 milyon Dolara ulaşmıştır. (Bebe Giyim Sektörü, n.d.: 4)

Günümüzde teknolojinin gelişmesi ile hızla değişen bir moda kavramı yanında, tüketicilerde hızla farklılaşan taleplerin oluşmaya başladığı söylenebilir. Artık bireylerin giysi satın alırken dikkat ettiği temel unsurların dışında aldığı giysiden farklı özellikler de beklemesi söz konusu olmaya başlamıştır. Örneğin tüketici aldığı giysinin kırışmaması, leke tutmaması, çabuk kuruması, anti-bakteriyel olması, organik olması gibi özellikler taşımasını istemektedir. Sektörel rekabet ortamında müşterinin taleplerine cevap verebilen firmalar ayakta kalabilmektedir(Aras, 2006: 15).

Tüketici taleplerinin giysi çeşidine göre, giysinin kullanılacağı yere göre ve daha birçok etkene göre çeşitlilik gösterdiği söylenebilir. Bu araştırmada annelerin 0-2 yaş arası bebekleri için giysi seçimlerinde dikkat ettikleri özellikler belirlenmiştir.

1.2 Problem Cümlesi.

0-2 yaş arası bebek sahibi annelerin bebeklerine satın aldıkları giysilerde aradıkları özellikler nelerdir?

1.3 Alt Problemler

Bu araştırmada belirtilen problemin çözümü için bazı alt problemlerin cevaplarına ihtiyaç duyulmaktadır. Bu alt problemler aşağıda sıralanmıştır.

Annelerin 0-2 yaş bebeklerine satın aldıkları giysilerin;

1. Dış görünüşü ne kadar önemlidir?
2. Kullanım kolaylığı açısından beklentileri sağlaması ne kadar önemlidir?
3. Sağlık açısından güvenilir olması ne kadar önemlidir?
4. Marka olması ve ürüne ödenen paranın miktarı ne kadar önemlidir?

Annelerin;

5. Bilinç düzeyi ne seviyededir?

1.4 Amaç ve Önem

Türkiye'nin lokomotif sektörlerinden biri olan tekstil sektöründe ayakta kalmak ve rekabet ortamında tutunabilmek son derece zor bir hal almıştır. Rakiplerden farklılaşabilmek, hızlı olmak ve tüketici taleplerine en hızlı şekilde cevap vermekle mümkün görünmektedir(Aras, 2006: 20).

Bu araştırmanın amacı, 0-2 yaş arası bebek sahibi olan annelerin görüşlerine dayanarak bebeklerine aldıkları giysilerden beklentilerini anlamak ve ileride yapılacak olan çalışmalara katkıda bulunmaktır. Ayrıca bu çalışma tüketici taleplerini araştırması yönüyle sektördeki bebek giysileri üreticilerine bir kaynak niteliğindedir. Araştırma, sektör tarafından annelerin görüşlerinin alınması yönü ile bir çeşit pazar araştırması olarak da değerlendirilebilir. Araştırma sürecinde görüşlerine başvurulmuş annelere istedikleri soru için bilgi verilmiş, yine isteyen annelere araştırma sonuçları bildirilmiştir.

1.5 Sayılılar

0-2 yaş bebek giysilerinde annelerin aradıkları özellikleri ortaya koymayı amaçlayan bu çalışmada 0-2 yaş bebek sahibi annelerin görüşlerine başvurulacaktır. Bu durum dikkate alındığında araştırma aşağıdaki sayılılar üzerine kurulmuştur

1. 0-2 yaş bebek sahibi anneler kendilerine yöneltilen anketteki sorulara objektif yanıtlar vereceklerdir.
2. Anket sadece gönüllü kişilere uygulanacaktır.
3. Ankette sorulan sorular alt problemlere cevap bulacak kapsam ve niteliktedir.
4. Anket, ölçme ve değerlendirme alanında uzman kişilerle birlikte hazırlanmıştır.
5. Anket öncelikle pilot bir örneklem grubuna uygulanarak ve aksaklıklar giderilmiştir.
6. 0-2 yaş bebek sahibi anneler, bebeklerine giysileri kendileri almaktadırlar.
7. Araştırmaya konu olan 0-2 yaş grubu bebekler, herhangi bir sağlık problemi olmayan, normal fiziki yapıya sahip bebeklerdir.
8. Anketleri yapmakla görevlendirilecek kişiler, sorumluluklarının farkında olarak dürüst davranmış ve anketleri kıstasları sağlayan kişilere doldurtmuşlardır.

1.6 Sınırlılıklar

Bu araştırma aşağıdaki sınırlılıklar çerçevesinde yapılmıştır.

- Ankete yalnızca 0-2 yaş arası bebek sahibi anneler katılmıştır ve gönüllü olmaları esas alınmıştır.
- Ankete katılan gönüllülerden kişisel bilgiler istenmemiştir.
- Araştırmanın örneklem grubu Ankara'nın Çankaya ilçesinde yaşayan 0-2 yaş bebek sahibi anneler ile sınırlandırılmıştır.
- Araştırmada giysi seçimini etkileyen faktörlerden ekonomik ve psikolojik faktörler araştırma kapsamı dışında tutulmuştur.
- Araştırmada tekstil mamullerine uygulanan bitim işlemlerinden yalnızca bebek giysilerine uygulanan kimyasal bitim işlemleri ele alınmıştır.
- Araştırmada bebek giysilerinin dikiş, model, renk ve ölçü uygunluğu özellikleri araştırma kapsamı dışında tutulmuştur.

1.7 Tanımlar

Bu bölümde araştırma süresince sıklıkla kullanılan bazı kavramlar üzerinde durulmuştur.

1. Anti-Bakteriyel Apre: Bakteri barınmasını engellemek amacı ile giysilere uygulanan kimyasal işlem(Rouette, 2001: 14).

2. Buruşmazlık Apresi: Giysilerin buruşmaması için uygulanan kimyasal işlem(Çoban, 1999: 167).

3. Su İticilik Apresi: Tekstil yüzeyinin ıslanmaya karşı dayanımıdır. Kimyasal işlem ile yüzeye kazandırılan bir özelliktir(Çoban, 1999: 153).

4. Güç Tutuşurluk Apresi: Tekstil yüzeyinin yanmaya karşı gösterdiği dirençtir. Bitim işlemlerinden kimyasal bitim işlemi ile kumaşa kazandırılan bir özelliktir. Kumaşın geç alev almasını, geç yanmasını sağlamak amacı ile geliştirilmiştir(Rouette, 2001: 45).

5. Anti-Statiklik Apresi: Tekstil yüzeyini oluşturan lifler bünyelerinde korumaları gereken nem miktarını bazı sebeplerle kaybedebilirler ve giysilerde sürtünme sırasında elektriklenme oluşup küçük kıvılcımlar çıkabilir. Bitim işlemleri sırasında uygulanan antistatiklik apresi bu durumu ortadan kaldırmaktadır(Çoban, 1999: 232).

6. Kanserojen: Kanser yapıcı etkileri bulunan(Güncel Türkçe Sözlük, n.d.).

7. Leke Tutmazlık Apresi: Kir iticilik, kimyasal işlemlerle leke tutmazlık kazandırılmış kumaşlar, giysiler... vb.(Çoban, 1999: 162).

8. Doğal Ham Madde: Doğada yetişen bitkilerden ya da hayvanlardan alınan lifler doğal ham maddeler olarak değerlendirilmektedir(Kaya, 1992: 12).

9. Lif: Tekstil ürünlerinin en küçük yapı taşıdır. En küçük uçuntu şeklindeki doğal veya yapay menşeyli maddedir. Bir araya gelerek iplikleri oluştururlar(Ergür, 2004: 54).

10. Organik: Kelime anlamı doğal yolla yapılan demek olan organiklik kullanıldığı ürünün sektörüne göre değişik şartlar taşır. Ancak genel manada yetiştirilen ürünün doğal yollarla, suni hiçbir yöntem kullanılmadan, kimyasal atıklardan uzak bir ortamda yetiştirilmesi ile kazandığı özelliktir denilebilir(Nardalı, 2011: 5).

11. Ekolojik: Çevreye duyarlı olarak, çevreye zarar vermeden üretilen ürünlere denir(Berkes ve Kışlalıoğlu, 1990: 4).

II. BÖLÜM

2. İLGİLİ YAYIN VE ARAŞTIRMALAR

2.1 Giyim

Giyim kavramının, insanoğlunun var olduğu ilk andan itibaren bir ihtiyaç olarak kendini gösterdiği söylenebilir. Giyinmeye olan ihtiyaç zamanla örtünme amacının dışında daha başka pek çok amaca hizmet etmiştir.

Önceleri sadece hava şartlarından korunma amacı taşıyan giyim kavramı daha sonra statü sembolü, sınıfsal gösterge, mesaj veren bir unsur ve süslenme, fark edilme, beğenilme duygularını karşılayan bir yaşam tarzı haline dönüşmüştür(Karabıyık, 2004: 12). Giyimin, tarih boyunca kişilerin hangi gelir düzeyine, hangi sınıfa, hangi milliyete, hangi cinsiyete ve hatta hangi medeni duruma sahip olduklarını gösteren bir kavram olduğu söylenebilir.

Günümüzde giyim bu özelliklerini hala taşımakla birlikte kişiler bu amaçların yanında daha çok kendilerini fark ettirme, beğenilme, farklı olma gibi duygularını doyurmak amacı ile de giyinmektedirler(Davis, 1997: 17). İşte bu noktada giysi üreticilerine ve özellikle de tasarımcılara büyük iş düşmektedir. Eskinin 'ne üretirsen satabilirsin' mantığı günümüzde artık geçerli olamamaktadır. Kişiler giysilerinden sadece giyinme ihtiyacına cevap vermesini değil daha başka birçok tatmini sağlamasını ve hatta fonksiyonel özellikleri olup, kullanım kolaylığı yaratacak bazı özelliklere de sahip olmalarını beklemektedirler(Assael, 1992: 71). Bu bahsi geçen talepler her yaş grubu için geçerli olmakla birlikte bebek giysileri için dahi bir moda ve bir fonksiyonellik beklentisi söz konusudur denilebilir. Eski zamanlarda bebeğin ilk yıl boyunca bir bez parçası ile kundaklanması geleneği bebek giysisine olan ihtiyacı minimuma indirmekte idi. Ancak annelerin bebeklerini kundaklamamaları bu alanda açık bir üretim sahası oluşmaktadır(Aydın, 2005:85). Bu alandaki üreticiler, çok fazla olmamakla birlikte, genellikle yabancı markaların fason üretimini yapan firmalar

oldukları söylenebilir. Bu noktada göz ardı edilmemesi gereken bir durum, giyimin ülkelere göre farklılık gösteren sosyolojik bir kavram olduğu ve bir ülkenin bebekleri için uygun olan giyimin başka bir ülkede uygun olmayabileceği, kullanışlı olarak değerlendirilmeyebileceğidir.(Davis, 1997: 45).

Tüketici taleplerine bakıldığında, sektördeki kalıpcıdan tasarımcıya, iplikçiden dokumacıya, terbiyeciden konfeksiyoncuya üretimin her basamağına ayrı ayrı görev düşmektedir. Bebek giyimi üreticilerinin tüketici taleplerini iyi araştırmaları, yabancı markaların fason üretimleri yerine kendi yerel üretimlerini yaparak milli markalarını oluşturmaları ve bu pazarda yer almaları gerektiği söylenebilir.

Bu çalışmada özellikle bebeklerin anne tercihleri doğrultusunda giyindikleri, bebeklerin en hızlı değişim ve gelişim gösterdikleri, en hızlı büyüme yılı olan ve literatürde bebeklik çağı olarak geçen 0-2 yaş arası dönem ele alınmıştır. Bebeklerin bu dönemdeki giysi ihtiyaçlarının anlaşılabilmesi için bu dönemde geçirdikleri değişim ve büyümenin doğru saptanması gerektiği söylenebilir.

2.2 Bebeklik Dönemi

İnsan yaşamındaki ilk yirmi dört ayı kapsayan bebeklik dönemi önemli bir gelişim dönemidir. Bu dönemde bebekler fiziksel, psikososyal, psikomotor, dil ve bilişsel gelişim alanlarında birçok özellik ve beceri kazanırlar. Anne ve babalar bebek ve çocukların içinde buldukları gelişim çağında gerçekleştirebilecekleri gelişim ödevi, gelişim düzeyi, ilgi ve ihtiyaçları hakkında fikir sahibi olmadan onların bakım ve eğitimlerini ideal biçimde yapamayacakları gibi gelişim alanlarını da etkili biçimde destekleyemeyeceklerdir(Yenibaş, 2002: 52). Bu yüzden ailelerin bebeklerin gelişim evrelerine ilişkin bilgi ve öngörü sahibi olmaları ve gelişimle ilgili temel kavramların farkında olmaları son derece önem arz eder denilebilir.

2.2.1 0-2 Yaş Dönemi Gelişim Özellikleri

İlk yıllarda bebek gelişimi çok hızlı olur. Hareket becerileri geliştikçe çevreye olan ilgi ve merakları artıkça iletişimleri de artar. Özellikle yürümeye başladıkları bir yaş civarında, cesaretlendirerek çevresini keşfetmesine yardımcı olmak bu dönemdeki

sosyal ve zihinsel gelişiminin desteklenmesi açısından oldukça önemlidir(Özer, 2005: 18). İki yaş civarında ise çocukların hareketliliklerinde ciddi bir artış gözlemlenir. Motor faaliyetleri artar ve birçok şeyi kendileri yapmak isterler. Hareketli oyuncaklarla ilgilenir, oyun konusunda desteğe ihtiyaç duyarlar(Meriç, 1989: 37).

Bebeklik dönemi genelde 0-2 yaş olarak kabul edilmekte olup, kazanılan temel beceriler;

- ❖ Yürüyebilme,
- ❖ Katı yiyecekler yiyebilme,
- ❖ Tuvalet eğitimi suretiyle dışkıyı kontrol edebilme,
- ❖ Organları arasında koordinasyon sağlayabilme,
- ❖ Nesne devamlılığını (göz önünden alınan nesnelerin yok olmadığını öğrenme)

kazanma olarak sıralanabilir(Emde and Hewitt, 2001: 39).

2.2.2 Bebek Giyimi

Çocuğun giyimi beden sağlığını etkilediği gibi ruh sağlığını da etkileyerek olumlu kişilik kazanmasına katkıda bulunmaktadır. Uygun ve rahat giysiler serbest hareket etmesini sağlayacağından büyümesine yardımcı olur, oyun sırasında giydirilen bol ve rahat giysiler kas ve kemik hareketlerini kısıtlamayacağından güven duygusunun gelişimine katkı sağlar(Aydın, 1999: 586).

Çocukluk dönemi içerisinde bebeklik dönemi giysileri ayrı bir önem arz eder. Bu dönemde bebekler sürekli değişim, gelişim ve hareket içerisindeyler. Bu nedenle hareketlerini kısıtlamayacak temiz ve rahat giysilerin tercih edilmesi onun huzur ve güven içerisinde olmasını sağlar. Kişilik temellerinin oluştuğu bu dönemde uygun giysi seçimi bebeğin ruhsal ve fiziksel gelişimine de katkıda bulunacağından oldukça önemlidir(Bruck, 1996: 45).

Bebeklerin derisi yetişkinlere göre daha hassas, sıcak ve soğuğa karşı daha duyarlıdır. Yetişkinlerden daha hareketli olduklarından daha çok terlerler. Bu nedenle buldukları iklim koşullarına uygun giysiler seçilmelidir. Giysileri sık yıkamaya elverişli ve kollarından rahatça geçebilecek şekilde olmalıdır. Ciltlerinin hassasiyeti nedeniyle giysilerinin cildinin hava almasını sağlayacak sentetik olmayan kumaşlardan olmasına dikkat edilmelidir. Doğal liflerden yapılmış giysiler nispeten daha pahalı olsa da bebekler için çok daha sağlıklıdır(Meriç, 1989: 65). Bebek giysilerinin doğal

liflerden üretilmiş hafif, hava geçirgenliği olan ve cildin nefes almasını sağlayan kumaşlardan seçilmesi gerekir. Yazın ince, kışın cildi tahriş etmeyen, kaşıntırmayan, yumuşak, nem alıcı ve uygun kalınlıkta olmasına dikkat edilmelidir(Meriç, 1989: 66).

Bebeklerin yürüme, araştırma ve çevresini keşfetmeye başladıkları bu dönemde giysileri oldukça sık kirlenecek ve değiştirilmesi gerekecektir. Bu nedenle giysilerinin leke tutmaması ve sık yıkamaya dayanıklı olması gerekmektedir. Ayrıca hareketlendiklerinden giysilerinin hareketlerini kısıtlamamasına ve vücut yapısına uygun olmasına dikkat edilmelidir(Bruck, 1996: 68).

İki yaş civarında kişilikleri geliştiğinden bebekler kendi işlerini yapmak ve tek başlarına giyinmek isteyeceklerdir(Meriç, 1989: 56). Bu yüzden seçilen giysilerin düğme, fermuar, çıt çıt vb. gibi aksesuarlarının giyinmeyi zorlaştıracak yerde olmamaları gerekmektedir. Bu dönemdeki çocuklar gerek kumaştan, gerek dikişten, gerekse etiket ve aksesuarlardan kaynaklanan rahatsızlıkları ifade edemeyeceklerinden anne ve babaların bebeklerini dikkatlice gözlemlemeleri ve takip etmeleri son derece önemlidir.

Bu çalışma ile herkes tarafından bilinen doğruların yanında annelerin bebek giysilerini seçerken nelere dikkat ettikleri, giysilerden beklentilerinin ve giysilerin özellikleri hakkında bilinçlilik seviyelerinin ne olduğunun tespiti amaçlanmıştır. Tüm bunların temelinde tüketicilerin davranış özellikleri yatmaktadır denilebilir. Giysi seçiminde genel tercihlerin yanı sıra başka etkenler de vardır. Annelerin kendi dürtüleri, bilinç, kültür seviyeleri ve farklılıkları ile harmanlanmış alışveriş davranışı sergiledikleri söylenebilir.

2.3 Giysi Seçimini Etkileyen Faktörler

Yazılı kaynaklarda tüketicilerin satın alma eğilimlerini yönlendiren faktörler genel olarak şu şekilde sınıflandırılmaktadır: Demografik faktörler, sosyokültürel faktörler, psikolojik faktörler ve ekonomik faktörler. Bu faktörlerin hiçbiri birbirinden kesin çizgilerle ayrılamasa da bu araştırma kapsamında bebeklerine giysi satın alan annelerin demografik ve sosyo-kültürel özellikleri ele alınmıştır denilebilir.

Satın alma davranışlarının temelinde müşteri memnuniyetinin yatması nedeniyle günümüzde tüketici profili özgün, değişik, fonksiyonel ürünler arayan daha bilinçlenmiş kişilerden oluşmaktadır(Aktuğlu ve Temel, 2006: 44). Bu nedenle tekstil sektöründeki

firmalar pazar paylarını korumak ve artırmak için müşterilerin beklentilerini analiz ederek değişen talepler doğrultusunda üretim yapmalıdırlar(Aras, 2006: 32).

a) Demografik Faktörler

Giysi seçimini etkileyen demografik faktörler olarak; yaşam tarzı, mesleki cinsiyet, yaş, yerleşim yeri, gelir düzeyi, öğrenim düzeyi ve yaş sıralanabilir(Yener, 1981: 211).

Her yaş gurubunun ihtiyaçları farklı olduğundan satın alma davranışları da farklılık gösterir. Kişinin hangi ürünleri tercih edeceği, hangi model ve stillere yöneleceği yaş dönemi ili ilgilidir. Yaş grupları değiştikçe, tüketicilerin yaşam tarzı, eğitim düzeyi, gelir düzeyleri de değiştiğinden istek ve ihtiyaçları da farklılık arz edecektir. Bebeklikle başlayan yaşam sürecinde çocukluk, ilk yetişkinlik, orta yaş ve yaşlılık dönemlerinde tüketici rolleri değişiklik gösterir(Odabaşı ve Barış, 2003: 33).

Satın alma davranışlarını belirleyen diğer bir demografik etken cinsiyettir. Kadın ve erkekler satın almada farklı davranış sergilerler. Araştırmalar erkeklerin ürünleri analitik ve mantık çerçevesinde, kadınların ise daha subjektif ve duyguları ile değerlendirme yaptıklarını göstermektedir(Mucuk, 1987: 51). Kadınlar, erkeklere göre giyim kuşamları ile fiziksel görünümündeki farklılığa çok önem verirler, bu yüzden kadın ve erkeklerin satın alma davranışlarının çok farklılık gösterdiği söylenebilir.

Giderek eğitim düzeyinin ve bilginin artması ile ilerleyen yaşlarda yeni bilgiler kazanılır. Kazanılan yeni bilgiler insanın arzu ve ihtiyaçlarının değişimine ve çeşitliliğine sebep olur. Tüketiciler öğrenim düzeyi, meslekleriyle ve statüleri ile doğru orantılı tüketim davranışları sergilerler. Eğitim düzeyinin artması ile bilinçli müşteri profili oluştuğu yapılan araştırmalarla sabitlenmiştir(Yükselen 1998; 61).

Kişinin yerleşim yeri ve yaşam biçimi diğer demografik etkenler arasında yer alır. Yaşanılan bölgeler giyim konusunda dolayısıyla giysi satın alımında farklılık arz eder. Yaşam biçimini ise kişinin kültürü, ekonomik koşulları, psikolojik yapısı ve tecrübeleri belirler(Cemalcılar, 1998: 53). İnsanların genellikle yaşam biçimini yansıtan giysiler aldıkları söylenebilir.

Netice olarak yukarıda sayılan faktörler birbirleri ile ilintili olup, insanların satın alma davranışları üzerinde etkilidirler denilebilir.

b) Sosyokültürel Faktörler

Sosyoloji toplum bilimidir. Bireyi toplum içerisinde ele alıp, çeşitli yönleri ile inceler. Davranışlar incelenirken dış faktörler ön plana çıkar. Bu bağlamda bireyin ihtiyaçlarını, güdülerini, tutum ve davranışlarını içinde bulunduğu sosyal ortam belirler(Odabaşı ve Barış, 2003: 79). Giyim, temel ihtiyaçlardan olsa da kültürel yapı etkisi ile ihtiyaç olmanın ötesinde duygu ve düşünce yansıtma, saygınlık kazanma, kendini ispatlamada ve ilişki kurmada etkili bir araç haline geldiği söylenebilir.

Kültür kavramı, insanın istek ve davranışlarını belirler ve sosyolojik yapının temelini oluşturur. Kültür; bilgi birikimi, tecrübe, inanç, ahlak kuralları, gelenek ve görenekler gibi unsurlar olup, öğrenilen bir süreçtir(Tek, 1997: 23). Kültürü oluşturan değerler kuşaktan kuşağı aktarılır.

Satın alma davranışlarını etkileyen davranışlar oldukça büyük ölçüde kültürün etkisindedir. Kültürel faktörler sosyal yapı içerisinde yer aldığından insanların geçmiş dönemlerden bugüne kadar edindikleri kültürel faktörler satın alma davranışlarında çeşitliliğe yol açtığından ürün tasarımlarını da etkilemektedir(Davis, 1997: 85).

Giysi alımını etkileyen faktörler birbirinden ayrı olarak düşünülmemekle birlikte satın alma davranışlarını marka, moda, kalite ve vücut yapısı gibi unsurlarında etkilediğini belirtmek gerekir.

Moda; sosyolojik bir kavram olup, satın alma güdüsünü en etkin şekilde yönlendiren unsurdur(Bohdanowicz ve Clamp, 1994: 21). Toplumda fark edilmek isteyen kişiler moda olan ürünü satın almaya yönelmektedirler. Modayı takip eden kişiler çoğunlukla marka ve kalite kavramlarını birbirine eş tutarlar. Ancak; sadece ürünü moda ve marka olduğu için satın alma davranışı, kişiyi vücudunu tanımadan giyinme sorunu ile karşı karşıya bırakabilir. Bu durumda kişilerin anatomik yapılarının satın alacakları giysileri etkileyen önemli bir faktör olduğu olgusu ortaya çıkar(Onur, 2004: 11).

Kişinin vücut ölçüleri de giysi seçimini etkileyen faktörlerden biridir. Kişi içerisinde rahat hareket ettiği, vücut kıvrım ve hareket noktalarında bolluk payları doğru verilmiş giysileri tercih etmektedir. Bir diğer deyişle giysi ergonomisi çok önem verilmesi gereken bir konudur(Aydın, 2007:52).

Tüm bu giysi satın alma davranışlarını etkileyen yukarıda bahsi geçen faktörlerin üreticiler tarafından en çok izlenmesi gerekeninin, tüketicilerin gelişen teknoloji, hızla artan bilinç düzeyleri ve bunların sonucu olarak giysilerinde beklentilerinin sadece

estetik görünüm, marka, uygun fiyat, moda ürün oluşu değil aynı zamanda ergonomik, fonksiyonel, kullanım özelliklerini artıran işlemlerden geçmiş, çevreye duyarlı olarak üretilmiş olmasıdır denilebilir. Bu noktada günümüzde giysilerin organiklik, ekolojiklik, anti-bakteriyellik, yanmazlık gibi kavramlarla birlikte anılması kaçınılmaz hale gelmiştir.

2.4 Hazır Giyimde Ekoloji Ve Organiklik Kavramları

Hayatımıza gelişen teknoloji ile birlikte giren birçok kimyasal, gizliden gizliye yaşam kalitemizi bozan hastalıklara sebep olmaya başlamıştır. Vücuda giren zararlı ve yabancı maddelerin (toksinlerin) bir kısmı doğal yollarla atılırken bir kısmı vücut içinde kalmaktadır. Bu gelişmeler karşısında insanlar kullandıkları ürünlerin sağlıklarını tehdit etmemesini talep etmeye başlamışlardır. Ekolojik ve organik üretim birçok ülke tarafından giderek artan bir yoğunlukta teşvik edilmektedir (Ton, 2002: 17). Aralarında Japonya, Avustralya, Avrupa Birliği, ABD ve diğer pek çok ülkenin bulunduğu topluluk organik sertifikasyonu üreticilere şart koşarak üreticilerin pazara organik ürünler sunabilmelerini sağlamışlardır(Budak, 2000: 24). Giderek ekolojik üretimle organik pazara her yıl büyük firmalar geçiş yapmaktadır(Çoban, 1995: 11).

2.4.1 Hazır Giyimde Ekoloji Kavramı

Teknolojinin gelişmesinin sonucu olarak ortaya çıkan çevre kirliliği, ozon tabakasının incilmesi, giderek artan hava ve su kirliliği ve yeşil alanların azalması özellikle gelişmiş ülkelerde duyarlı bir kamuoyu oluşmasına yol açmıştır. Artan nüfus taleplerine cevap verebilecek sanayiye geliştirmek aynı zamanda da çevreyi korumak için üreticiler yeni tedbirler almaya başlamışlardır(Berkes ve Kışlalıoğlu, 1990: 17). Tekstil atıkları da ekolojik dengenin bozulmasında önemli yer tuttuğundan son yıllarda tüm dünyada yayılan çevre hareketi tekstil sanayisini de etkisi altına almıştır(Demircanlı, 1998: 22). “Ekolojik Tekstil” kavramı bunun sonucu olarak ortaya çıkmıştır. Çevre sağlığına duyarlı, çevreye zarar vermeden üretilip, kullanılan ve imha edilen ürünlere ekolojik tekstil ürünleri denmektedir(Güngör, Palamutçu ve İkiz, 2009: 200).

Doğal ürünlerin kullanımı yolunun açılması, kimyasal kullanımının red edilmesi ilk olarak 1960'lı yıllarda ABD' de "Flower-Power" hareketi ile başlamıştır. Eko tekstil ve eko amblemlili ürünler bu dönemde ortaya çıkmıştır(Kocataş, 1994: 26). Giderek artan sanayi ile birlikte 1970'li yıllarda çevre sorunları da artmış ve insan sağlığını rahatsız hatta tehdit edici boyutlara ulaşmıştır(Mutlu, 2009: 78). Çözüm arayışlarının temelini kirliliğin önlenmesi oluşturur. Ancak; araştırmalar düzeltme maliyetinin alınacak önlemler maliyetinden daha fazla olduğunu ortaya çıkarmıştır. Üretim sistemlerinin değişimi, iyileştirilmesini amaçlayan alternatif üretim yolları daha sonraki yıllarda denenmiştir. Ayrıca geri dönüşüm kavramı konusunda tüketici ve üreticiler bilinçlendirilmişlerdir. Ekolojik tekstil ürünleri, üretime elverişli topraklarda kimyasal kullanmaksızın çevre bilinci ile yetiştirilmiş ham maddelerin, insan sağlığına zarar vermeyecek şekilde işlenip paketlenmesi ve yine çevreye zarar vermeden geri dönüşümü mümkün ürünler olarak nihai kullanıcıya ulaşan ürünlerdir(Kurtoğlu ve Şenol, 2004: 32). Örneğin ekolojik yöntemle üretilen pamuk, suni gübre, zirai ilaçlar kullanılmadan elde edilen üründür. Bu şekilde üretilen pamuk organik pamuktur. Ancak; ekolojilik kavramı ham maddenin organik olarak üretilmesi ile sınırlı olmayıp üretiminden sonra renklendirmesinin de ekolojik olması, doğal boya maddeleri ile renklendirilmesini gerektirmektedir(Seventekin ve Özerdem, 1998: 12).

Herhangi bir tekstil ürününün çevre dostu, ekolojik ürün sayılabilmesi için üç önemli özelliği içermesi gerekir(Çakıroğlu, 2004: 10-24).

* Üretim ekolojik olarak yapılmalıdır: Elyaftan başlayarak bütün üretim aşamalarında insanlara ve çevreye zarar verilmemesi, işlem adımlarının çevre dostu olması, hava ve su atıklarının arıtılması, yok edilmesi, gürültünün engellenmesi gibi önlemlerin alınmış olması ve bunlara riayet edilmesi gerekir(Çakıroğlu, 2004: 10-24).

* İnsanlar üzerindeki toksik etkilerine dikkat edilmelidir: Tekstil ürünlerinin insan bedenine yaptığı toksik etkiler; deriye temas, solunum veya bilhassa çocuklar için tükürük veya sindirim yollarından herhangi biri ile hiçbir şekilde zarar verici etkileri barındırmamalıdır(Çakıroğlu, 2004: 12).

* Atıklar çevreye zarar vermeyecek şekilde imha edilmelidir: Atıkların geri kazanılması veya yok edilmesi işlemlerinin çevreye zarar vermeksizin yapılması gerekir. Yakarak, çürüterek veya depolayarak imha etme doğaya ve insanlara zarar vermeyecek şekilde yapılmalıdır(Çakıroğlu, 2004: 18).

Eko-TEX sertifikası

Eko-TEX sertifikası 1992 yılında iplik üretiminden bitmiş ürüne kadar, düğme ve fermuar gibi tüm aksesuarlar da dahil olmak üzere tekstil ürünlerinde kapsamlı bir güvenlik seviyesinin sağlanması amacı ile geliştirilmiştir. Eko-TEX etiketi taşıyan tekstil ürünleri insan doğasına uygunluk açısından yüksek standartları yerine getirmektedir(Höfer, 2013: 12).

Üreticiler, ürünlerini uluslar arası Eko-TEX Birliği'nin yüksek standartları doğrultusunda bilimsel parametrelere dayanan zararlı maddeleri test ettirmekte ve onaylatmaktadır. Zararlı madde kontrolleri belirli kanserojen AZO renklendiriciler gibi yasalarla yasaklanmış veya düzenlenmiş olan maddeleri de kapsamaktadır. Bunun dışında, sağlığa zararlı olduğu bilinen kimyasallar da kontrol edilmektedir. Denetim; iyi bir renk haslığı ve sağlığın korunması için cilde dost pH değerleri gibi parametreleri de kapsamaktadır(Höfer, 2013: 13).

Eko-TEX standardını almak için bazı ürünler diğerlerinden daha katı gereklilikleri yerine getirmelidir. Örneğin iç çamaşırı, bebek giysileri ve cilde yakın temas eden tekstiller. Bu prensip doğrultusunda Eko-TEX 100 standardı ürün sınıflarını dörde ayırmıştır.

Birinci ürün sınıfı; üç yaş ve altı çocuklar ve bebeklere yönelik tekstiller ve tekstil oyuncaklarıdır. Bu gruptaki ürünler diğer tüm ürünlerden katı bir kontrole tabi tutulmaktadır. Örneğin diğer tüm ürünlerden farklı olarak bebek tekstil ürünleri tükürüğe dayanıklı bir şekilde renklendirilmiş olmalıdır. Formaldehit hiçbir şekilde kullanılmamalıdır. Düğmelerde nikel gibi ağır metallerin kullanılmaması, yasaklanmış plastik ambalaj malzemelerinin kullanılmaması ve alerjik olmayan boyar maddelerin kullanımı diğer şartlardır(Höfer, 2013: 15).

2.4.2 Hazır Giyimde Organiklik Kavramı

Organik tekstil ürünleri, ham maddesi sentetik gübre, her türlü zirai ilaçlar kullanılmaksızın yetişen ve prosesi esnasında da sentetik kullanılmayan ürünlerdir(Demircanlı, 1998: 17).

Organik Ürünler

Türkiye’de gelişen organik olgusuyla birlikte üreticiler bu olguyu fazlasıyla kötüye kullanmakta, organik olmayan birçok ürün üzerinde “% 100 organiktir” ibaresi yer almaktadır. Bir ürünün hangi sektörde kullanılırsa kullanılsın organik ürün olabilmesi için toprağından üretiminin son aşamasına kadar her adımında organik yönetmeliğine uygun olarak üretilmiş olması gerekir(Nardalı, 2011: 26).

Bu konuda görev yapan uluslararası sertifikasyon kuruluşları, üretimin başından sonuna kadar denetlemeler ve araştırmalar yaparak ürünü organik olduğunu belirten sertifikayla belgelendirmektedirler(İlbaş, 2009: 54). Tüketicilerin, ürünün sertifika kuruluşlarınca verilmiş “organik” ibareleri ve sertifika numarası yazılı etikete sahip olup olmadığına dikkat etmeleri gerektiği söylenebilir.

Organik Ürünlerin Sertifikasyonu

Organik ürün sertifikasyonu ülkelere göre değişiklik gösterse de genel kriterleri;

1. Üretim maddesi olarak sentetik kimyasal maddelerinin (katkı maddeleri, antibiyotikler, böcek öldürücü kimyasallar, suni gübre vb.) kullanımının engellenmesi,
2. Tarım ve hayvanlık yapılan alanların belli bir süre aralığında (genelde 3 yıl ve üzeri) kimyasallar kullanılmadan işlenmesi şartı,
3. Denetimlerde tekrar incelenmek üzere tarihe göre detaylı üretim ve satış kayıtlarının saklanması,
4. Sertifikalı ürünler ile sertifikasız ürünlerin fiziki sınırlarının birbirinden ayrılmış olması,
5. Sertifikasyon kuruluşlarınca tarım ve hayvancılık alanlarının periyodik olarak denetlenmesidir(İlbaş,2009: 19).

Kimi ülkelerde sertifikasyon sadece devlet kurumları tarafından yürütülmektedir. Söz konusu ülkelerde “organik” ibaresinin ticari olarak ürünün tanıtımında, ambalajlarında ve etiketlerinde kullanılması kesin kurallara bağlanmıştır. Sertifika yönetmeliklerine uygun olarak üretilen organik ürünler aynı zamanda sertifikasız ürünler yönetmeliklerine de uygun olmak zorundadır(İlbaş,2009: 15).

ICEA; Uluslararası Çalışma Grubu'nun geliştirip ilerlettiği Global Organik Tekstil Standardı (GOTS)'na göre sertifikasyonun düzenlenmesi için yetkilendirilmiştir(Halberg, 2006: 48).

ICEA Organik Tekstil Sertifikasyonu hedefleri;

1. Çevresel risklerden kaçınılması: Üretim sırasında kullanılan kimyasal ürünler ve işlemler, insanlar ve doğa üzerinde oldukça önemli tehlikeler ortaya çıkarmaktadır. Bu nedenle tekstil sanayisinde kullanılan pestisitler (örn.pamuk ürünlerinde), boyama kimyasalları ve diğer kimyasallar dikkatlice izlenmekte ve giysilerde kimyasal kalıntı miktarı kontrol edilmektedir. Böylece kullanıcıların karşılaşılabilecekleri alerji ve kanser riskleri en aza indirilmeye çalışılmaktadır(Ton, 2002: 29).

2. Kaynakların verimli kullanılması: Tekstil endüstrisinde diğer endüstrilerde de olduğu gibi doğal kaynaklardan yararlanılmaktadır. Özellikle suyun kullanımı oldukça yoğundur. Günümüz şartlarında kaynakların verimli kullanılması, geri dönüşüme gerekli önemin verilmesi son derece önemlidir(Shenai, 1990: 124).

3. Kirlilik ve atıkların minimize edilmesi: Dokuma boyaları ve ürünün bitirme işlemleri kirletici işlemlerdir. Bu nedenle atık su arıtma tesislerinin oluşturulması yeterli olmayıp katı atıkların da güvenli ve verimli bir şekilde yönetilmesi gerekir(Halberg, 2006: 51).

4. Sosyal adaletin gelişmesine yardımcı olunması: Tekstil sanayisinde çalışma şartları, çalışanların temel haklarının sağlanması artan şekilde izlenmektedir. Örneğin çocuk işçi çalıştırmama, cinsiyet ayrımcılığı gözetmemek, geçim sağlayabilecek ücretler, güvenlik önlemleri, sendika ve toplu sözleşme özgürlükleri(Halberg, 2006: 50).

Organik tekstil sektörü, organik olarak yetiştirilen elyafların ilgili standartlara göre işleme alınması ile başlar. Üretimlerde ham madde olarak organik elyafların kullanımı ve üretim şartlarının ilgili standartlara göre yapılması: Bu alanda Global Organik Tekstil Standartları'na (GOTS) göre üretim ve sertifikasyon yapılmaktadır. Global Organik Tekstil uluslar arası geçerliliği olan kuruluştur(Ton, 2002: 30).

Organik olarak yetiştirilmiş, sertifikalı organik elyaf kullanıma ek olarak GOTS sertifikasyonu; GOTS' un üretim/işleme standartlarını da kapsar.

GOTS sertifikasyonu

Global Organik Tekstil Standardı (GOTS);Organik Tekstil İşleme sektöründe yer alan önde gelen aşağıdaki standart birliklerin ortak bir çalışmasıdır;

- * International Association Natural Textile Industry (IVN)/ Germany,
- * Soil Association (SA)/England,
- * Organic Trade Association (OTA)/USA,
- * Japan Organic Cotton Association (JOCA),/Japan,
- * International Federation of Organic Agriculture Movements (IFOAM)(Ton, 2002: 29).

Türkiye'de Organik Ürün Sertifikasyonu

Biyolojik ve ekolojik organik tarım ürünleri (ham maddesi tarım olan sanayi ürünleri, tüm katkı maddeleri, vitaminler, gıdalar, fidan, fide, gübre, tohum, su ürünleri, hayvansal ve bitkisel ürünler) üretilmesi, işlenmesi, pazarlanması, ithal ve ihraç edilmesi için tüzel veya özel kişilerin faaliyette bulunabilmesi için Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından yetkilendirilmiş kontrol ve sertifikasyon kuruluşlarından biriyle sözleşme imzalamaları zorunlu tutulmuştur. Zorunlu tutulan sözleşme yapılmadan faaliyette bulunamamaktadırlar(Er, 2009: 84).

2.5 Tekstil Ürünlerine Uygulanan Bitim İşlemleri

Günümüzde teknolojik gelişmelere bağlı olarak bütün sektörlerde gelişmelerin ve yeniliklerin meydana geldiği söylenebilir. Tekstil sektörü de dünyanın en büyük sektörlerinden biridir ve bu gelişmelere kayıtsız kalamamaktadır. Gerek şirketlerin gerekse üniversitelerin yapmış oldukları çalışmalar sektörde değişim için bulunmaz bir fırsat olarak değerlendirilmektedir(Pervin, 1998: 11).

Tekstil sektörünü tek parça olarak ele almak imkansızdır. Sektör kendi içinde dokuma, örme, iplik, terbiye, boya, bitim işlemleri, hazır giyim vb. birçok bölümden oluşmaktadır(Pervin, 1998: 17). Her sektör kendi içinde teknolojik gelişmeleri takip

etmekte ve ayak uydurmaktadır, ayak uyduramayan firmaların süreç içerisinde kaçınılmaz olarak kaybolup gittikleri söylenebilir.

Tekstil sektöründe belki tüketicinin isteklerini en çok etkileyen aşama bitim işlemleridir. Çünkü bu aşama çoğunlukla tüketici için ürünün son halinin verildiği aşamadır. Buradan çıkan kumaşlar çok fazla değişikliğe uğramadan tüketiciye ulaşır. Bu işlemler daha önce yapılan işlemlerde oluşan hataları yok etmek için de kullanılabilir. Dokumada, örmede ya da boyada meydana gelen hatalar bitim işlemleri ile kısmen ya da tamamen yok edilebilir(Sarışık, 2001: 24).

Bitim işlemleri kimyasal ve mekanik bitim işlemleri diye iki gruba ayrılabilir. Kimyasal bitim işlemlerinin temeli terbiye maddelerinin herhangi bir aplikasyon yöntemiyle tekstil yüzeyi ile temas ettirilmesine ve bu temasta terbiye maddesinin liflerle bağlanmasına dayanmaktadır. Mekanik bitim işlemlerinde terbiye maddeleriyle aplikasyon söz konusu değildir(Carty, 1986: 21).

Bitim işlemi rötuş işlemi olarak görünse de aslında kumaşa dokumada, ön terbiyede veya boyada kazandırıldandan daha çok özellik kazandırır. Yumuşaklık, sertlik, dolgunluk, dökümlülük, tüylülük, parlak yüzey, kadife görünümü elde etme gibi pek çok özellik yıllardır bitim işlemi ile elde edilmektedir. Bu işlemlerin çoğu kumaşa yeni bir görünüm ve fonksiyon kazandırmaktadır(Schindler, 2004: 39).

Son dönemler özellikle Anti-Mikrobiyal kumaşlar yaygın olarak uygulama alanı bulmaktadır. Hastanelerde kullanılan tekstil ürünlerinde ve yataklarda bu uygulama sıkça kullanılmaya başlamıştır. Bu sayede daha hijyenik bir ortam sağlanmaktadır (Satılmış, 2003: 55).

Su iticilik, su geçirmezlik, yağ iticilik, leke tutmazlık konfeksiyon sektörü için çok büyük avantaj sağlamaktadır. Bu özellikler sayesinde leke tutmayan ürünler elde edilebilmekte ve müşteri ilgisi bu yöne doğru çekilebilmektedir. İnsanlar takım elbise gibi her zaman yıkanamayan veya kuru temizleme yapılamayan giysilerde doğal olarak bu özellikleri sağlayan ürünleri tercih etmektedir(Schindler, 2004: 57).

Bitim işlemleri tekstil sektörünün vazgeçilemez ve en önemli parçalarından biridir denilebilir. Tekstil mamullerinin tuşe, tutum, görünüş ve kullanım özelliklerini geliştirmek amacıyla uygulanan terbiye işlemlerinin ardından mamul satışa ve kullanılmaya hazır duruma gelmektedir. Bitim işlemlerindeki asıl amaç kullanım özelliklerini geliştirmek amacı ile elde edilen etkilerin dayanıklılığı ve kalıcılığı konusundadır(Ranjan, 1999: 42).

2.5.1 Mekanik Bitim İşlemleri

Mekanik bitim işlemlerinde terbiye maddeleriyle aplikasyon söz konusu değildir. Tekstil mamülünde oluşturulmak istenen değişiklikler mekanik işlemler yardımıyla sağlanır(Mıstık ve Akalın, 2010: 22).

Kalandırlama, kumaşın basınç uygulayan iki veya daha fazla merdane arasından geçirilmesidir. Bu işlemin amacı; kırışıklıkları ortadan kaldırmak ve kumaş yüzeyini düzgün hale getirmektir(Çoban, 1999: 235).

Mangıllama işleminin uygulanma amacı kalandırlamaya benzemektedir. Yani kumaş yüzeyinin parlaklık kazanması, düzgünleşmesi ve daha pahalı bir görünüm kazanması istenir. Mangıllama işleminde uygulanan basınç, bir veya birkaç kat kumaşın yerine birçok kattan oluşan kumaş sargısına etki ettirildiğinden, bu sargı içinde yayılmakta dolayısıyla da iplikleri fazla ezememektedir(Çoban, 1999: 248).

Sanfor işleminin esası kumaşın yapısını, terbiye dairesinde yapılacak olan birçok yıkama işleminden sonra geleceği duruma tek bir işlemle sokmasına dayanmaktadır (Rouette, 2001: 458). Yani kumaşı terbiye dairesinde çektmektir. Ticari ürünlerde, mamülün kullanım yerine göre de değişebilmekle birlikte genellikle çözgü ve atkı yönündeki çekme miktarı % 1'den az olmak zorundadır. Kumaşa bir nemlendirme düzeneği ile çok ince damlacıklar fişkırtılarak nemlendirilir ve daha sonra buharlama dolabında bekletilir. Bu esnada kumaş çözgü iplikleri yönünde gerildiğinden, su buharının da etkisiyle lifler şişerek hareket kazanmakta ve kumaş atkı iplikleri yönünde büzülmemektedir. Buharlama dolabından çıkarılan kumaş bir gergef yardımıyla atkı iplikleri yönünde istenilen miktara kadar gerilmektedir. Bu sayede kumaş, atkı yönünde çekmez hale getirilmiş olur. Çözgü yönündeki işlem için kumaş bir taşıma rulosu ile keçeli kalandırın tamburuna taşınır. Kumaş, taşıma rulosu üzerinden aktarılırken keçenin kumaşa doğru bakan yüzeyi genişlemekte ve sonrasında ise yoluna devam ederken büzülmesiyle kumaşı çözgü yönünde çöktürerek sabitlemektedir(Çoban, 1999: 253).

Şardonlama işleminin amacı; kumaş yüzeyinde veya arkasındaki lifleri kaldırmaktır. Amaçları şöyle sıralanabilir:

- Kumaş yüzeyini daha güzel bir görünüme sokmak ve sıcaklık hissini arttırmak,
- Kumaşta var olan yüzey bozukluklarını düzeltmek,
- Kumaşı sonraki işlemlere hazırlamak,

- Kumaşa yumuşak bir tuşe kazandırmak,
- Kumaş yüzeyindeki renkleri donuklaştırmak,
- Desen geçiş çizgilerinin keskinliğini yumuşatmak(Çoban, 1999: 306).

Makas işlemi ile kumaş yüzeyinde bulunan ve dışarıya doğru uzanan lifler, ya kumaşın yüzeyine mümkün olduğu kadar yakın veya kumaş yüzeyinden belirli bir uzaklıkta kesilir(Rouette, 2001: 357).

Dekatürleme işlemi, düzgün konumdaki yünlü ve yün karışımı kumaşların içinden önce sıcak buhar veya sıcak suyun daha sonra ise soğuk hava veya soğuk suyun emdirilerek geçirilmesi ile uygulanır(Rouette, 2001: 62).

Dekatür esasında matlaştırma yani parlaklığı giderme işlemidir. Dekatür işlemi ile silindir presten geçen tekstil mamülün buhar ve tazyik etkisi ile var olan parlaklığı giderilmiş olur(Çoban, 1999: 306). Kumaş yüzeyinde mat bir parlaklık oluşur. Dekatür işlemi sonucu bahsi geçen her şeyden önce basınçlı presleme ile kumaş fikse edilmiş ve çekme haslığı yükselmiş olur. Dekatür işlemi görmüş kumaş enden ve boydan bir miktar daralır ve daha sonradan çekme yapmaz. Buna sebep olan şey ise işlem sırasında kumaşa uygulanan buhar ve sıcak su ile kumaşın aldığı nemdir.

Pliseli eteklerde bulunan pliselerin ve pantolonlara yapılan ütü çizgilerinin kalıcı olması pliseleme işlemi ile sağlanmaktadır. Kumaşa sulu indirgen madde çözeltisi emdirilip sıkıldıktan sonra kurutulmakta, dekatürlenmekte ve konfeksiyoncuya gönderilmektedir. Konfeksiyoncu ise kesim ve dikimden sonra ütü yeri veya plise olacak bölgeleri %40 oranında nemlendirmekte ve ürünü ütölemektedir(Aniş, 1998: 46).

2.5.2 Kimyasal Bitim İşlemleri

Günümüz tekstil endüstrisinde bitim işlemleri önemli bir yer teşkil etmektedir. Son kullanıcıya ulaşmadan ürüne yapılan işlemler çok önemlidir. Bitim işlemlerinin içinde buruşmazlık, çabuk kuruma, UV geçirgenlik, dökümlülük, güç tutuşurluk, anti-bakteriyellik, dolgunluk, sertlik, su tutmazlık, yumuşaklık gibi birçok işlem sayılabilir. Nihai ürüne fonksiyonel ve görsel pek çok özellik bitim işlemleri sayesinde kazandırılır(Schindler, 2004: 47)

Fonksiyonel bitim işlemleri, bitim işlemlerinin önemli bir parçasıdır. İsteğe bağlı olarak uygulanan fonksiyonel bitim işlemleri, ürüne farklı ve yeni özellikler kazandırır.

Su geçirmezlik, buruşmazlık, anti-bakteriyellik, gibi birçok özellik buna örnek gösterilebilir(Ranjan, 1999: 32).

Nihai ürüne yeni özellikler kattığı için fonksiyonel bitim işlemlerinin çağa ayak uydurarak sürekli geliştirilmesi üreticilerin yararına olacaktır. Ürün geliştirme ve teknolojik araştırmaların teşvik edilmesi ve yenilikçi çalışmalar yapan kurumlara destek verilmesi, çağı yakalamak ve öne geçmek için gerekli olan etmenlerdir(Mıstık ve Akalın, 2010: 42).

Son kullanıcı beklentilerini doğru bir şekilde ortaya koyan pazar araştırmalarının veya akademik çalışmaların, firmaların apre çeşitliliğini arttırmasında, daha kullanışlı ve ekonomik apreler geliştirmesinde önemli bir yer tuttuğu söylenebilir. Bu bölümde bebek giysilerine uygulanan kimyasal bitim işlemleri üzerinde durulmuştur.

a) Tuşe (Tutum) Apresi

Kumaşa dokunularak anlaşılabilen yumuşaklık, kabalık, kalınlık, sertlik gibi özelliklerinin katıldığı apreye tuşe, tutum apresi denir. Bu apre ile kumaşın dokunma özellikleri isteğe göre değiştirilip, geliştirilebilir. Kumaşın basılması, boyanması ve aprelenebilmesi için kumaş üzerindeki mum ve yağ kalıntıları da bazik işlemlerle kumaştan uzaklaştırılır. Kumaşın tuşesini tanımlarken; ipeksi, kaba, yumuşak, kuru, sert veya pürtüklü gibi terimler kullanılır(Rouette, 2001: 89). Tuşe; sırasıyla, lifin türünden, ipliğin türünden, kumaşın yapısından ve uygulanan terbiye işlemlerinden etkilenir(Aniş,1998: 21).

Lifin biçiminin bozulmasına karşı direnç göstermesiyle sertlik ve yumuşaklık meydana gelir. Kumaşın sertliğini, kumaştaki atkı ve çözgü ipliklerinin bağlantı sayısı belirler. Yumuşak bükümlü ipliklerden, bağlantı sayısı düşük örgü tipleri ile dokunmuş kumaşlar yumuşak tuşelidir. Çok sertten çok yumuşağa kadar değişen derecelerde tuşe etkileri apre maddeleri değiştirilerek elde edilebilir(Çoban, 1999: 132).

b) Kolay Bakım Apresi

Hayvansal ve selüloz liflerden oluşan mamullere, sentetik kumaşların sahip olduğu az buruşurluk, kırışmazlık, kirlerin kolay çıkması, kolay ütülenebilirlik gibi özelliklerin verilmesi için uygulanan terbiye işlemlerine verilen addır(Schindler, 2004: 87).

Islak asıldıkları takdirde pamuklu kumaşların kırışksız ve kolay kurumalarını sağlayan apre işleminin genel adıdır. Buna rağmen oluşan kırışıklıklar ise hafif bir ütüleme işlemiyle kaybolur. Daha genel olarak; kalıcı ütü apresini, kir ve leke iticiliği, buruşmazlığı, az kırışıklı ve çabuk kurumayı, çamaşır makinesine dayanımı ve yıkama dayanımını kapsar(Schindler, 2004: 89).

c) Yıka - Giy Apresi (Ütü İstemez Apre)

Kumaşların yıkama sonrası ütüye ihtiyaç duymama ya da az bir ütü ile tekrar kullanılabilme özelliği için uygulanmış kolay bakım apresine sahip kumaşlar için ticari alanda "yıka ve giy" terimi kullanılır(Schindler, 2004: 92).

Selüloz elyafın ağırlıkta olduğu keten, rejenere selüloz, pamuk gibi tekstil ürünlerini ütü istemez hale getirmek için reçineli ya da reçinesiz apre maddeleri kullanılır(Özel, 2005: 86). Kumaşlara özel reçineli apre maddelerinin uygulanması ile giysilere bu özellik kazandırılmış olur. Bu maddelerin büyük kısmının dezavantajı formaldehit içermeleridir(Özel, 2005: 87).

d) Kalıcı Ütü (Permanent Pres) ve Buruşmazlık Apresi

Giysilere pliseler ve katlar gibi belirli şekilleri; kuru temizleme veya normal kullanıma dayanıklı olması için yapılan apre işlemidir. Konfeksiyoncuya normal buruşmazlık terbiyesinde, buruşmazlık özelliği kazanmış kumaş gönderilir. Kalıcı ütü işleminde ise kondenzasyon işlemi tamamlanmış ve buruşmazlık maddeleri emdirilip kurutulmuş kumaş gönderilir(Çoban, 1999: 167).

Ara ütü kademesinde ya da konfeksiyoncunun kumaşı keserek giysiye dönüştürmesinden sonra, yüksek ısıda ütüyerek, buruşmaz apre maddesi tatbik edilmiş kumaşta, kondenzasyon işlemi tamamlanmış olmakta ve bu sayede kumaşa buruşmazlıkla birlikte şekil dayanıklılığı da sağlanmış olmaktadır(Schindler, 2004: 100).

Permanent pres; özel bir apre işlemi değil, birçok giyme veya yıkama sonucunda bile ütülü görüntüsünü koruyan ve ütüye gereksinim duymayan giysi veya dikilmiş diğer ürünleri tamamlayan bir terimdir(Rouette, 2001: 402).

e) Hidrofobluk(Su İticilik) Apresi

Yıkama veya farklı terbiye işlemleri sonucunda pamuk liflerinin hidrofilleşmesinin sebebi, başlangıçta doğal olarak mum gibi maddeler içermesi sayesinde su itici olmalarıdır(Vigo, 1994: 24). Pamuklu kumaşların kullanım amacına göre su itici özelliğe sahip olması istendiğinde, hidrofob özellik kazandıran apre maddeleri uygulanır.

Su iticilik, suyu absorblama özelliğinin olmaması veya suya afinitenin azlığıdır. Bir maddenin suyla temasında suyu itmesi veya ıslanmamasına hidrofobluk denir ve sınır yüzey kuvvetleri ile ilgilidir. Mayo kumaşı, çadır bezi şemsiye kumaşı gibi suyla temasında ıslanmaması istenen kumaşlarda veya kaban, yağmurluk gibi dış giyimde kullanılan kumaşlarda istenir. Tam tersi olan hidrofillik ise iç çamaşırı, havlu gibi vücuda temas eden kumaşlarda istenir.

Kumaşlara hidrofobluk özelliği iki tür apre ile kazandırılabilir:

- * Su iticilik
- * Su geçirmezlik (Vigo, 1994: 29).

Su İticilik Apresi: Kumaşa suyu itmesini sağlayan bir özellik kazandırırken, geçirgenliğini ve görünümünü tamamen koruyan bir apre işlemidir. Bu apre yönteminde, kumaşın yüzeyinin değil, kumaşı oluşturan iplik ve liflerin yüzeyinin bir film tabakasıyla kaplanması esastır(Çoban, 1999:156). Bu şekilde gözenekler kuru ve hava geçirgen kaldığı için sağlık açısından avantajlıdır. Apresiz kumaşa göre daha kuru kullanım sağlayan bu apre ile kumaş nemi yüzeyinden kolayca uzaklaştırıldığı için iyi bir deri solunumu ve ter nakli gerçekleşir denilebilir.

Su Geçirmezlik Apresi: Bu apre ile kumaşın yüzeyi tamamen hava ve su geçirmez bir film tabakası ile kaplanır. Böylece kumaş hem suyu geçirmez hem de soğuk ve rüzgar etkisinden de korumuş olur. Ayrıca kumaş yüzeyindeki bütün gözenekler kapandığı için vücuttaki nemin dışarı çıkmasını da önler(Vigo, 1994: 49).

Bu nedenle, kumaşın iç yüzeyinde yoğunlaşan vücuttan çıkan su buharı, ıslak hissi yarattığı için rahatsızlık yaratır. Fakat aprelerin gelişmesiyle tekstil yardımcı maddeleri ile tamamen su geçirmez özellik gösteren bir kumaş aynı zamanda solunum özelliklerini de olumsuz etkilemeyen özellikler taşıyabilmektedir. Bunların temeli, kumaşın dış yüzeyinde su itici grupların yerleşmiş olması, deriyle temas halinde olan iç tarafta ise apre maddesinin hidrofil gruplarının yönlendirmesidir. Bu şekilde ter sonucu oluşan su buharı kumaşın iç yüzeyinden dış yüzeyine kolaylıkla çıkabilmektedir. Ayrıca ısınma sırasında gaz çıkaran maddelerin eklenmesi ile ya da suda çözünen tuzların kaplama tabakası içine yerleştirilmesi ile gözenekli sıvama(kaplama) elde edilebilmektedir(Schindler, 2004: 89). Araba örtüsü bezi, kaplama çadırı, muşamba ve suni deri su geçirmezlik apresine sahip kumaşlara örnek olarak verilebilir.

f) Kir İticilik (Leke Tutmazlık) Apresi

Kir iticilik apresi, esasında kolay bakım aprelerinin bir uygulamasıdır. Tekstil mamüllere kirin uzaklaştırılması, kirlenmenin zorlaştırılması gibi özellikler kazandırmayı sağlar(Carty, 1986: 76). Bu apre; leke iticilik veya leke tutmazlık apresi olarak da anılır. Lekelenmeye müsait tekstillerde özellikle ev tekstillerinde kullanımı artmıştır. Leke iticilik, kirin kolayca uzaklaştırılması ve leke tutmazlık özellikleri kazandırmada ideal olarak kullanılan ürün flor karbonlardır(Özel, 2005: 56).

g) Yağ İticilik Apresi

Yüksek oranda yağ itici kimyasalların kullanıldığı leke tutmazlık apre işlemidir. Kumaşlara su iticilik özelliği kazandıran maddelerle bir arada kullanılan floropolimerler yağ iticilik apresi için kullanılabilir(Schindler, 2004: 68).

Perforlanmış organik bileşiğin molekül zincir uzunluğu ile yağ iticilik özelliği orantılıdır. Zincir uzun oldukça yağ iticilik o kadar iyi olur. Yapılarında polimerleşmeyi sağlayan gruplar içeren florokarbonlar kumaş yüzeyinde bir film oluşturarak etki gösterirler. Kumaşlar üzerindeki etkileri ve dayanıklılık açısından tatmin edici sonuçlar elde edilmesi nedeniyle akrilik asit esterleri bu amaçla kullanılmaktadır. Perfloralkil grubu içeren polimerlerle kalıcı yağ itici etkiler sağlanmış olur(Özel, 2005: 63).

h) Güç Tutuşurluk Apresi

Kumaş, iplik ya da liflerin ateşten uzaklaştırıldıktan sonra alev alma, yanma ve sönme kabiliyetine ateşe dayanıklılık, güç tutuşurluk denir(Rouette, 2001: 85). Kumaşlarda yanma; önce kumaşın ısınması, sonra makro moleküllerin parçalanması, daha sonra yanıcı gazların açığa çıkması ve son olarak tutuşma ve yanma sırasıyla gerçekleşir.

Kumaşların ya da liflerin güç tutuşurluk maddeleri ile işleminden geçirilmesine yanma apresi ya da güç tutuşurluk apresi denir.

Güç tutuşurluk apresi;

- * kumaş, bitmiş mamul, iplik ya da lif gibi tekstil materyalinin alev almaya karşı koymasını,
- * eğer alev almış ise yanma hızının yavaşlatılması,
- * alev uzaklaştırıldığından kısa bir süre sonra yanmanın kendiliğinden durmasını sağlar(Çoban, 1999: 180).

70'li yıllarda üzerinde en çok çalışma yapılan konulardan biri en önemli kimyasal bitim işlemlerinden biri olan güç tutuşurluk işlemidir. Bunun nedeni sonraları sanıldığı kadar kolay olmadığı anlaşılacak olsa da 70'li yıllarda bazı batı ülkelerinde yaşlı pijamalarından çocuk oyun giysilerine kadar birçok tekstil mamülünün güç tutuşur özelliğe sahip olması için yasal zorunluluk getirilmiş olmasıdır(Ton, 2002: 23). Daha sonraları çevre konusunun önem kazanması ile tekstil ürünlerinin bünyesine kimyasal madde aktarılması ile güç tutuşurluk elde edilmesi istenmeyen işlemler arasına girmiştir. Bu dönem oluşan anlayış ile günümüze gelindiğinde ürünün bünyesine kimyasal madde aktararak güç tutuşurluk elde edilmesi işlemi iyice azalmış durumdadır.

Güç Tutuşurluk Sağlama Prensipleri

Kumaşlara güç tutuşur özelliklerin kazandırılması için iki yöntem kullanılır.

- * Güç tutuşur karakteristiğe sahip liflerin kullanılması,
- * Kumaşa güç tutuşur apre işleminin uygulanması(Carty, 1986: 75).

Birinci yöntem teknik amaçlı uygulamalarda önem taşırken, kumaşın uygun bir madde ile apre işlemine sokulmasını temel alan güç tutuşurluk eldesi yöntemi genel kullanım alanlarında en fazla uygulanan yöntemdir(Carty, 1986: 77).

Apre işleminde kullanılan bu maddeler ya yanmayan gazları oluşturur ya da alev oluşmadan yalnızca kömürleşme meydana gelmesini sağlayan ve için için yanmayı engelleyen life oksijen girişini engelleyen koruyucu bir tabaka oluşturur(Çoban, 1999: 185).

i) Antiseptik Apre, Bakteri Önleyici Apre

Mantar ve bakterinin ciltte yetişmesini engelleyen, bu arada yıkamaya dayanıklı, cilde uyumlu ve ter çıkışını durdurmeyen kimyasalların kullanımıyla yapılan anti-bakteriyel apre işlemidir(Satılmış, 2003: 19).

Başta pamuk olmak üzere bu maddeler doğal ve rejenere lifler, yün, keten, rejenere selüloz vb. için söz konusudur. Genellikle antiseptik apre, sentetik liflerde gereksizdir ve pratikte uygulanmaz.

Tekstil mamüllerinin tamamının yanı sıra lastik ve plastik ürünlerinde de kullanılabilir. İç giyim, bavul, ayakkabı gibi eşyalarda bakterilerin üremesi sonucu koku oluşumunu ve küflenmeyi engellemek için kullanılır(Özel, 2005: 112).

j) Anti-Mikrobik Apre

Her türlü mikroorganizmanın insan derisi ya da kumaş üzerinde gelişmesini ve üremesini durduran veya mikroorganizmaları öldüren ve lifleri mikroorganizmalara karşı koruyan anti-mikrobik apredir. Bulaşan mikropların çoğalmasını engellemek için yurt, kreş, huzurevi, hastane gibi toplu yaşamın olduğu yerlerde kullanılan yer döşemesi, peçete, yastık kılıfı, battaniye, havlu, çarşaf gibi malzemeler, anti-mikrobik etkili maddeler ile aplike edilir(Satılmış, 2003: 25).

Vücuda direkt temas eden kumaşlarda; kullanıcının mikroplara karşı direncinin zamanla azalmasına neden olması, deri üzerindeki mikropların doğal dengesini bozması ve deriyi tahriş etmesi anti-mikrobik etkili maddelerin kullanımının yaygınlaşmamasının nedenidir. Anti-mikrobik apre mikropların kumaş üzerinde üremesini ve gelişmesini engelleyerek yani aktif koruma ile gerçekleştirilir(Satılmış, 2003: 25).

Gümüş katkılı anti-mikrobiyel malzemelere olan ilgi, insan ve çevre sağlığı ile ilgili kaygılar sebebiyle artmıştır. Başka pekçok farklı metal de anti-mikrobiyel etkiye sahip olsa da gümüş diğer metallere tercih edilmektedir. Kolay üretim işlemi, çoğu başka malzemeye göre son ürün haline daha ucuz gelmesi, kontrollü kullanıldığı takdirde vücuda etkilerinin bulunmadığının bilinmesi ve bakterilere karşı en dirençli metal olması bunun başlıca nedenleridir(Özel, 2005: 124).

k) Statik Elektriklenmeyi Önleyici Bitim İşlemleri

İyonların veya elektronların iki farklı maddenin birbirine sürtünmesi ile yer değiştirmeleri sonucunda, negatif ve pozitif elektrik yüklerinin birbirlerinden ayrılarak bir elektrik alanı oluşturmaları, statik elektriklenme olayının başlıca nedenidir. Maddelerden birinin pozitif birinin de negatif yükü yüklenmesi sürtünen yüzeylerin birbirinden ayrılması sırasında olur(Schindler,2004: 138).

Sürtünmenin bu olaydaki yeri büyüktür. Sürtünme yoğunluğu ve yüzey pürüzlülüğü etkili olmaktadır. Sürtünme ile iki maddenin arasındaki temas noktalarının miktarı artmaktadır. Sürtünme ile ortaya çıkan ısı enerjisi bir yüzeyden diğerine geçişleri elektron ve iyonların hareketliliklerini hızlandırmaktadır. Liflerin yüzeyindeki iyon sayısının artması, bazı noktalarda sürtünme sonucu organik maddelerin kısmen parçalanmasına neden olmaktadır. Sürtünen yüzeylerin boyutları ve yapısı farklı ise sürtünme sonucu sıcaklık farklılığı da oluşmaktadır(Çoban, 1999: 232).

Diğer yönden elektriksel yüklenmeyi önemli oranda etkileyen diğer faktörler nem, boyar madde ve sürtünme yüzeylerinde bulunan preperasyondur. Bu liflerle çalışırken elektrostatik yüklenme meydana gelmemesi için havadaki nem miktarının yeterli olması gerekmektedir(Carty, 1986: 138). Kumaşı işleme anında ya da sonra kumaşın kullanımı sırasında statik elektriklenme huzursuzluklar ve önemli sakıncalara neden olmaktadır. Örneğin; kumaşı işleme sırasında zorluklar yaratması, kıvılcım çıkarması veya yük boşalması ile hem çalışanlarda rahatsızlık hem de çözücü hava-buhar karışımlarında yangın çıkarma tehlikesi, sürtünme etkisi ile giysilerin vücuda yapışması veya sarılması gibi hoş olmayan giyim rahatsızlıklarına sebep olması, kirlenmenin artması ve toz partiküllerinin statik elektriklenme ile çekilip toplanması gibi istenmeyen durumlara neden olmaktadır.

Statik elektriklenmenin sentetik liflerde önlenmesinde etkili olan olanakların bir kısmını aşağıdaki gibi sıralamak mümkündür;

- Anti-statik özel sentetik lifleri kullanmak,
- Özel anti-statik liflerin normal liflerle karıştırılması,
- Preperasyon işleminin sentetik liflerle uygulanması,
- Anti-statik bitim işleminin sentetik kumaşlara uygulanması(Lacasse, 2004: 461).

Anti-statik etkili maddeler; bazı organik maddelerin ayrışmasının ve elektron hareketliliğinin önlenmesini veya azaltılmasını, liflerin sürtünme katsayılarını düşürerek böylece ısı açığa çıkmasını sağlayarak gerçekleştirmektedir. Liflerin yüzey iletkenliklerinin artmasına ve yüzeyde nem toplanmasına genelde hidrofil karakterleri sebebiyle neden olmaktadır(Özel, 2005: 131).

2.6 İlgili Araştırmalar

Araştırmanın konusuna benzer konular daha önce farklı yaş gurupları için tez olarak değil ancak makale boyutunda incelenmiştir. Ancak konu içeriği itibariyle teknolojik gelişmelere bağlı olarak giysi özelliklerinin sürekli değişmesi sebebi ile yapıldığı dönem içerisinde değerlendirilip o döneme özgü sayılabilir.

Konu ile direkt olarak değilse de dolaylı olarak ilgili yurt içi kaynaklardan biri:

Konfeksiyon Teknik Dergisinde Nisan 2006’da yayınlanan, Üstün ve Çeğindir’in “Çocuk Giysi Tercihlerinin Çocuklar ve Annelerin görüşlerine Göre Değerlendirilmesi” adlı makalesidir. Makale 7-14 yaş arası çocuklar ve annelerinin çocuk giysi tercihlerine yönelik görüşlerini tespit ederek değerlendirmeyi amaçlamıştır. Araştırma kapsamında Ankara’da yaşayan gönüllü 122 anne ve bu annelerin 204 çocuğu üzerinde yapılmıştır. Araştırma sonucunda eğitim durumlarına göre farklılık olmaksızın annelerin çocuklarının giysi tercihlerini önemseydiği ortaya konmuştur. Çocukların giysi seçerken renklere ve giysi üzerindeki resimlere dikkat ettiği belirlenmiştir. Araştırmada ayrıca, ankete katılan annelerin 1/3 ünün çocuk giysi bedenleri konusunda yeterli bilgi sahibi olmadığı görülmüştür.

Üstün ve Çeğindir’in Konfeksiyon Teknik Dergisi’nde Nisan 2006 ‘da yayınlanmış “ Annelerin Çocuklarına Aldıkları Giysilerde Karşılaştıkları Problemler”

makalesinde ise 2005 yılında Ankara’da yaşayan 100 anneden elde edilen veriler sonucunda; annelerin çocuklarına satın aldığı giysilerde karşılaştıkları problemler saptanmaya çalışılmıştır. Araştırma sonucunda, eğitim ve sosyoekonomik seviyelerinin farklı olmasının rağmen annelerin çocuklarına alıkları giysilerde; çocuğun ölçülerine, kullanım amacına uygunluğuna ve dikim kalitesine önem verdikleri tespit edilmiştir.

Gazi Üniversitesi, Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi Dergisi’nde yayınlanan, Vural’ın, “ Çocuk Giyiminin Ebeveynler Tarafından Algılanma Biçimi ve Giysi Seçiminde Dikkat Edilen Noktalar” makalesinde ise 1995 yılında Ankara ilinde yaşayan, çocuklarının yaşları 1-16 arasında değişen 100 aileye 30 sorudan oluşan bir anket uygulanmış ve anne babaların sorulara birlikte yanıt vermeleri sağlanmıştır. Araştırma sonucunda ailelerin % 50’sinin yıllık gelirlerinin %20’sini çocuk başına giyim için harcadıkları tespit edilmiştir. Araştırmaya göre ailelerin aldıkları giysiden beledikleri en önemli özelliğın uzun süre kullanılabilir olması ve ardından da sağlıklı ve rahat olması gelmektedir. Aileler en çok doğal liflerden yapılmış kumaşlardan yapılmış giysileri tercih etmişlerdir. Dikiş özelliklerinden ise dikişin modele uygun olması, sağlamlık ve düzgünlüğüne dikkat ettiklerini belirtmişlerdir. Ayrıca ebeveynlerin % 69’u, iyi giyiniyor olma duygusunun çocuklarının psikolojik ve sosyolojik gelişimde önemli katkıları olduğunu belirtmişlerdir.

Aydın ve Özdemir’in yayınlanmamış “Çocukların Giysilerindeki Renk Tercihleri” adlı makaleleri ve Aydın ‘ın 2. Ulusal Çocuk Kongresi’nde yayınlanmış “Türkiye’de Çocuk Giyimine Genel Bakış” adlı bildirileri de mevcuttur.

Benzer çalışmalar incelendiğinde çalışmaların makale boyutunda olduğu, sınırlılıklar açısında 0-2 yaş bebek giysilerini incelemedikleri görülmüştür. Bu çalışma bu niteliği ile orijinallik ilkesine uymaktadır.

III. BÖLÜM

3.YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, evreni ve örnekleme, verilerin toplanması ve verilerin analizi üzerinde durulmuştur.

3.1 Araştırmanın Modeli

Bu çalışma metod bakımından betimsel, veri toplama aracı bakımından bir anket survey çalışmasıdır.

3.2 Evren ve Örneklem

Araştırma, Ankara ilinde gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın evrenini Ankara'nın Çankaya ilçesindeki 0-2 yaş grubu anneler oluşturmaktadır. Araştırma sonucunda elde edilmiş olan bulgular Ankara'nın Çankaya ilçesinde yaşayan ve 0-2 yaş arası bebek sahibi olan annelere genellenmiştir. Evrenin, Çankaya İlçesinde yaşayan annelerden seçilmesinin sebebi, bu ilçedeki eğitim ve gelir seviyesinin yüksek olması ve alım gücü yüksek potansiyel tüketicilerin bu ilçede oturmasıdır. Bu çalışmada sektöre ışık tutacak bulgulara ulaşmak hedeflendiğinden tüketici profilinin bilinçli ve alım gücü yüksek kişilerden oluşması gerekliliği düşünülmüştür.

Örneklem grubu, 0-2 yaş arası bebek sahibi annelere daha kolay ulaşılabilme için, Ankara'nın Çankaya ilçesinde bulunan kreşlerde ve ana-çocuk sağlığı merkezlerinde belirlenmiştir. Rastgele yöntemi ile belirlenmiş olan örneklem grubu 250 kişidir.

3.3 Verilerin Toplanması

Araştırma bir anket survey çalışmasıdır. Araştırma verilerinin toplanmasında kullanılan ölçme aracının oluşturulması çalışmalarında literatür taraması yapılarak konu ile ilgili kaynaklar incelenmiş hedef gruba uygun özellikteki 20 kişiye pilot uygulama yapılmış, elde edilen veriler sonucunda, ankette gerekli düzenlemeler yapılarak nihai haline ulaştırılmıştır.

Ankette likert tipi dereceleme ölçeği kullanılmış olup ankete katılan annelerden kendilerine yöneltilen soruları önem sırasına göre bir değerlendirme yaparak yanıtlamaları istenmiştir. Anketin açık, net ve kolay anlaşılır, günlük dile indirgenmiş sorulardan oluşmasına dikkat edilmiştir. Anket pilot çalışma ile annelerin fazla zaman harcamadan, sıkılmadan yanıtlayacağı bir form haline getirilmiştir.

Veri toplama aracının ilk bölümünde annelerin demografik özellikleri ile ilgili sorular, ikinci bölümde giysi satın alma tercihleri ile ilgili sorular, üçüncü bölümde ise, giysi satın alırken gösterdikleri bilinç düzeyi ile ilgili sorular yer almaktadır.

Ölçülen özelliğin hatalardan arındırılması olarak tanımlanan güvenilirlik, araştırmada ölçekte yer alan soruların varyansların toplamının genel varyansa oranlanması ile bulunan ve 0 ile 1 arasında değerler alan bir ağırlıklı standart değişim ortalaması olan Cronbach Alfa Katsayısı hesaplanmıştır. Cronbach Alfa Katsayısı ile ölçekte yer alan soruların homojen bir yapıyı açıklamak üzere bir bütün oluşturup oluşturmadıkları araştırılmıştır.

Anketin güvenilirlik analizi yapılmış olup Cronbach Alpha(güvenirlik katsayısı) $\alpha = 0,8015$ olarak bulunmuştur. Bu sonuçla anketin yüksek derece güvenilir olduğu söylenebilir.

3.4 Verilerin Analizi

Araştırmadan elde edilen veriler E-views (Econometric Views) istatistik paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Örneklem grubunun demografik özellikleri frekans tabloları halinde sunulmuştur.

Araştırma sonucunda elde edilen verilerin yüzde ve frekans dağılımları alınmış, örneklem grubunun demografik özellikleri ile veri toplama aracında yer alan sorulara verdikleri yanıtlar arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki olup olmadığını belirlemek için, crosstab (çapraz tablolar) değişkenler arasındaki ilişki durumu analiz edilmiş ve Kay-Kare Testi (Chi-Square Test) uygulanarak, veriler $p < 0.05$ anlamlılık düzeyinde analiz edilmiştir.

One-Sample Kolmogorov-Smirnov Test analizi yapılmış olup ve Assymp.Sig. değeri 0,05 den küçük olduğundan parametrik olmayan analiz yöntemleri kullanılmıştır.

One-Way ANOVA Testi ile de dağılımın yapısı incelenmiştir.

Test of Homogeneity of Variances tablosu değerinden aldığımız ölçüte göre Sig. Sütunundaki değerlerin 0,05'den büyük olması sebebiyle dağılım normaldir ve sorular arasında önemli düzeyde bütünlüğü bozucu farklılıklar yoktur.

IV. BÖLÜM

4. BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde araştırma esnasında veri toplama aracı olan anket ile toplanan veriler analiz edilmiş, bu veriler ışığında sonuçlar yorumlanmış ve bu sonuçlardan giderek yorumlar yapılmıştır.

Bulgular demografik özellikleri ve soruların bu demografik özelliklerle olan ilişkilerini kuran çapraz tablolarla açıklanmıştır. Çapraz tablolar sadece anlamlı farklılık olduğu gözlenen özellikler için ele alınmıştır.

4.1 Ankete Katılan 0-2 Yaş Bebek Sahibi Annelerin Demografik Özellikleri

Annelerin yaşlarına göre dağılımı Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1. Annelerin Yaşlarına Göre Dağılımı

ANNENİN YAŞI	S	%
18-25	30	12,0%
26-35	139	55,6%
36-45	81	32,4%
Genel Toplam	250	100%

Tablo 1 incelendiğinde, araştırmaya katılan annelerin, %55,6'sının 26-35 yaş aralığında, %32,4'ünün de 36-45 yaş aralığında olduğu görülmektedir. Elde edilen sonuca göre 0-2 yaş bebek annelerinin çoğunluğunun 26-35 yaş aralığında olduğu söylenebilir.

Annelerin eğitim durumlarına göre dağılımı Tablo 2'de sunulmuştur.

Tablo 2. Annelerin Eğitim Durumlarına Göre Dağılımı

EĞİTİM DURUMU	S	%
İlköğretim	13	5,2%
Lise	67	26,8%
Üniversite	108	43,2%
Master/Doktora	62	25%
Genel Toplam	250	100%

Tablo 2 incelendiğinde, araştırmaya katılan annelerin, %43,2'sinin üniversite, yaklaşık 1/4 'ünün ise lisansüstü mezunu olduğu görülmektedir. Bu sonuçlar ile çalışmaya katılan annelerin büyük çoğunluğunun lisans ve lisansüstü mezunu olduğu söylenebilir.

Annelerin çalışma durumlarına göre dağılımı Tablo 3'de sunulmuştur.

Tablo 3. Annelerin Çalışma Durumlarına Göre Dağılımı

ÇALIŞMA DURUMU	S	%
Çalışıyor	189	75,6%
Çalışmıyor	61	24,4%
Genel Toplam	250	100,0%

Tablo 3 incelendiğinde, ankete katılan annelerin 3/4'ünün çalıştığı, görülmektedir. Bu sonuçlar ışığında çalışmaya katılan annelerin büyük çoğunluğunu çalışan kadınların oluşturduğu söylenebilir.

Annelerin sahip oldukları bebeklerinin cinsiyetlerine göre dağılımı Tablo 4'de sunulmuştur.

Tablo 4. Bebeklerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımı

BEBEĞİNİZİN CİNSİYETİ	S	%
Erkek	127	50,8%
Kız	123	49,2%
Genel Toplam	250	100,0%

Tablo 4 incelendiğinde, ankete katılan annelerin sahip oldukları bebeklerin %51'inin erkek, %49'unun kız olduğu görülmektedir. Bu verilere dayanarak ankete katılanların düzgün bir dağılıma sahip olduğu ve anketin cinsiyetten bağımsız olduğu sonucu çıkarılabilir.

Annelerin sahip oldukları bebeklerinin yaşlarına göre dağılımı Tablo 5'da sunulmuştur.

Tablo 5. Bebeklerin Yaşlarına Göre Dağılımı

BEBEĞİN YAŞI	S	%
0-6 ay	63	25,2%
7-12 ay	58	23,2%
13-18 ay	52	20,8%
19-24 ay	77	31%
Genel Toplam	250	100%

Tablo 5 incelendiğinde, ankete katılan annelerin sahip oldukları bebeklerin %31'inin 19-24 ay aralığında, %25,2'sinin 0-6 ay aralığında, %23,2'sinin 7-12 ay aralığında, %20,8'inin 13-18 ay aralığında olduğu görülmektedir. Elde edilen sonuca

göre; anketin, bebek sahibi annelerin 0-2 yaş aralığındaki her dönemini kapsayan bir çalışma olduğu söylenebilir.

Tablo 6. Annelerin Çalışma Durumu ve Yaşlarına Göre Dağılımı

ÇALIŞMA DURUMU	ANNENİN YAŞI						Genel Toplam	
	18-25		26-35		36-45		S	%
	S	%	S	%	S	%		
Çalışıyor	13	6,9	110	58,2	66	34,9	189	100
Çalışmıyor	17	27,9	29	47,5	15	24,6	61	100
Genel Toplam	30	12,0	139	55,6	81	32,4	250	100

Tablo 6 incelendiğinde, çalışan annelerin %58'inin 26-35 yaş aralığında, %35'inin 36-45 yaş aralığında, %6,9'unun ise 18-25 yaş aralığında, çalışmayan annelerin ise %47,5'inin 26-35 yaş aralığında, 24,6'sının 36-45 yaş aralığında, %28'inin de 18-25 yaş aralığında olduğu tespit edilmiştir.

Annelerin eğitim durumlarına ve yaşlarına göre dağılımı Tablo 7'de sunulmuştur.

Tablo 7. Annelerin Eğitim Durumu ve Yaşlarına Göre Dağılımı

ANNENİN YAŞI	EĞİTİM DURUMU								Toplam	
	İlköğretim		Lise		Üniversite		Master/Doktora		S	%
	S	%	S	%	S	%	S	%		
18-25	2	6,7%	18	60,0%	8	26,7%	2	6,7%	30	100%
26-35	5	3,6%	30	21,6%	74	53,2%	30	21,6%	139	100%
36-45	6	7,4%	19	23,5%	26	32,1%	30	37,0%	81	100%
Toplam	13	5%	67	27%	108	43%	62	25%	250	100%

Tablo 7 incelendiğinde 18-25 yaş grubundaki annelerin %60'ının lise mezunu, 26-35 yaş grubundakilerin %53,2'sinin üniversite mezunu, 36-45 yaş grubundaki annelerin %37'sinin master/doktora mezunu olduğu görülmektedir.

Annelerin eğitim durumlarına ve çalışma durumlarına göre dağılımı Tablo 8'de sunulmuştur.

Tablo 8. Annelerin Eğitim Durumu ve Çalışma Durumlarına Göre Dağılımı

EĞİTİM DURUMU	ÇALIŞMA DURUMU				Genel Toplam	
	Çalışıyor		Çalışmıyor		S	%
	S	%	S	%		
İlköğretim	4	30,8%	9	69,2%	13	100%
Lise	36	53,7%	31	46,3%	67	100%
Üniversite	89	82,4%	19	17,6%	108	100%
Master/Doktora	60	96,8%	2	3,2%	62	100%
Genel Toplam	189	75,6%	61	24,4%	250	100%

Tablo 8 incelendiğinde, annelerin ilköğretim mezunu olanlarının %70'inin, lise mezunlarının da %46,3'ünün çalışmadığı, üniversite mezunlarının %82,4'ünün, lisansüstü mezunlarının da %97'sinin çalışma hayatında olduğu görülmektedir.

Araştırma kapsamındaki annelerin eğitim düzeyleri ile çalışma durumları arasında doğru orantı olduğu anlaşılmaktadır.

Lisansüstü eğitime sahip annelerin bebeklerinin yaşlarına göre dağılımı Tablo 9'da sunulmuştur.

Tablo 9. Lisansüstü Mezunu Annelerin Bebeklerinin Yaşlarına Göre Dağılımı

LİSANSÜSTÜ EĞİTİME SAHİP ANNELERİN BEBEKLERİNİN YAŞI	S	%
0-6 ay	17	27,4%
7-12 ay	13	21,0%
13-18 ay	9	14,5%
19-24 ay	23	37%
Genel Toplam	62	100%

Tablo 9 incelendiğinde, çalışmaya katılan lisansüstü eğitime sahip annelerin %27,4'ünün 0-6 ay aralığında, %21'inin 7-12 ay aralığında, %14,5'inin 13-18 ay aralığında, %37'sinin de 19-24 ay aralığında bebek sahibi oldukları görülmektedir.

4.2 Alt Problemlerin Çözümü İçin Elde Edilen Bulgular

Araştırmanın bundan sonraki kısmında alt problemlerin çözümü için elde edilen bulgular verilmiştir. Araştırma probleminin çözümü için cevap aranacak sorular olarak belirlenmiş olan alt problemler için bulunan sonuçlar istatistiki analizlerle elde edilmiş ve tablolar ile sunulmuştur. Tablolar soruların demografik özelliklere göre anlamlı farklılıkları varsa çapraz tablolar olarak sunulmuştur. Aşağıda bütün alt problemler için ulaşılmış olan sonuç ve yorumlara yer verilmiştir.

1. Alt Problem: Annelerin 0-2 Yaş Bebeklerine Satın Aldıkları Giysilerin Dış Görünüşü Ne Kadar Önemlidir?

Annelerin satın aldığı bebek giysilerin dış görünüşü başlığı altında şık ve estetik oluşu, modelinin yılın modasına modaya uygunluğu, rengi ve üzerindeki baskılar ele alınmıştır.

Tablo 10. Annelerin Eğitim Düzeyi ile Bebek Giysilerinin Şık ve Estetik Olması Arasındaki İlişki Durumu

	Annenin Yaşı		Annenin Eğitim Düzeyi		Çalışma		Bebek'in Cinsiyeti		Bebek'in Yaşı	
	Katsayı	P değeri	Katsayı	P değeri	Katsayı	P değeri	Katsayı	P değeri	Katsayı	P değeri
Bölüm1 - Soru1	0,0015	0,8047	-0,0529	0,0002 **	-0,1012	0,2922	-0,0378	0,6075	0,0030	0,5440

Eğitim Düzeyi	Bebek'in Giysisinin Şık ve Estetik Olması									
	Çok Önemli		Biraz Önemli		Önemsiz		Fikrim Yok		Toplam	
	S	%	S	%	S	%	S	%	S	%
İlköğretim	2	0,80	6	2,40	5	2	0	0,00	13	5,2
Lise	22	8,80	41	16,40	3	1,2	1	0,40	67	26,8
Üniversite	58	23,20	46	18,40	4	1,6	0	0,00	108	43,2
Master/Doktora	35	14,00	25	10,00	0	0	2	0,80	62	24,8
Toplam	117	46,8	118	47,2	12	4,8	3	1,2	250	100
p=0,0002** katsayı=0,0529										

Tablo 10 incelendiğinde, 0-2 yaş bebek sahibi annelerin üniversite mezunlarının %23'ünün, master/doktora mezunlarının %14'ünün bebeklerine giysi satın alırken giysisinin şık ve estetik olmasına çok önem verdikleri, lise mezunlarının da %16,4'ünün biraz önem verdikleri görülmektedir. En küçük kareler test sonuçlarına göre 0-2 yaş bebek annelerinin bebeklerine giysi satın alırken şık ve estetik olmasına verdikleri önem ile eğitim düzeyleri [p=0,0002, katsayı=0,0529] arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki vardır.

Üniversite düzeyinde eğitilmiş annelerin bebeklerine satın aldıkları giysilerin şık ve estetik olmasına çok önem verdikleri görülmektedir. Eğitim düzeyi arttıkça annelerin bebeklerine giysi alırken şık ve estetik olmasına daha çok önem verdikleri sonucu ortaya çıkmakla birlikte master/doktora düzeyinde bir düşüş gözlenmektedir.

Tablo 11. Annelerin Eğitim Düzeyi ile Bebek Giysilerinin Yılın Modasına Uygun Olması Arasındaki İlişki Durumu

	Annenin Yaşı		Annenin Eğitim Düzeyi		Çalışma		Bebek Cinsiyeti		Bebek Yaşı	
	Katsayı	P değeri	Katsayı	P değeri	Katsayı	P değeri	Katsayı	P değeri	Katsayı	P değeri
Bölüm1 - Soru2	0,0047	0,5338	-0,0406	0,0161 **	0,1048	0,3702	0,1340	0,1358	-0,0066	0,2630

Eğitim Düzeyi	Bebek giysisinin modelinin yılın modasına uygun olması									
	Çok Önemli		Biraz Önemli		Önemsiz		Fikrim Yok		Toplam	
	S	%	S	%	S	%	S	%	S	%
İlköğretim	0	0,00	5	2,00	8	3,20	0	0,00	13	5,2
Lise	6	2,40	30	12,00	31	12,40	0	0,00	67	26,8
Üniversite	13	5,20	43	17,20	50	20,00	2	0,80	108	43,2
Master/Doktora	13	5,20	25	10,00	23	9,20	1	0,40	62	24,8
Toplam	32	12,80	103	41,20	112	44,80	3	1,20	250	100
p=0,0161** katsayı=0,0406										

Tablo 11 incelendiğinde, 0-2 yaş bebek sahibi annelerin üniversite mezunlarının %20'sinin, master/doktora mezunlarının %15'inin, bebeklerine giysi satın alırken giysisinin modelinin yılın modasına uygun olmasına önem verdikleri görülmektedir. En küçük kareler test sonuçlarına göre 0-2 yaş bebek annelerinin bebeklerine giysi satın alırken giysisinin modelinin yılın modasına uygun olmasına verdikleri önem ile eğitim düzeyleri [$p=0,0161$, katsayı=0,0406] arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki vardır.

Eğitim düzeyi arttıkça annelerin bebeklerine giysi alırken giysisinin modelinin yılın modasına uygun olmasına daha çok önem verdikleri sonucu ortaya çıkmakla birlikte üniversite mezunlarının %20'sinin, toplam örneklem grubunun da %45'inin aynı konu için önemsiz cevabı verdiği görülmektedir.

Tablo 12. Annelerin Eğitim Düzeyi ve Yaşları ile Bebek Giysilerinin Renginin, Üzerindeki Resimlerin ve Baskılarının Hoşlarına Gitmesi Arasındaki İlişki Durumu

	Annenin Yaşı		Annenin Eğitim Düzeyi		Çalışma		Bebeğin Cinsiyeti		Bebeğin Yaşı	
	Katsayı	P değeri	Katsayı	P değeri	Katsayı	P değeri	Katsayı	P değeri	Katsayı	P değeri
Bölüm1 - Soru3	-0,0131	0,0641 *	-0,0314	0,0487 **	-0,0341	0,7581	0,0174	0,8369	0,0070	0,2129

Eğitim Düzeyi	Bebeğimin giysisinin renginin, üzerindeki resimlerin, baskıların hoşuma gitmesi									
	Çok Önemli		Biraz Önemli		Önemsiz		Fikrim Yok		Toplam	
	S	%	S	%	S	%	S	%	S	%
İlköğretim	2	0,80	7	2,80	4	1,60	0	0,00	13	5,2
Lise	22	8,80	37	14,80	7	2,80	1	0,40	67	26,8
Üniversite	50	20,00	48	19,20	10	4,00	0	0,00	108	43,2
Master/Doktora	31	12,40	25	10,00	6	2,40	0	0,00	62	24,8
Toplam	105	42,00	117	46,80	27	10,80	1	0,40	250	100,00
p=0,0487** katsayı=-0,03141										

Annenin Yaşı	Bebeğimin giysisinin renginin, üzerindeki resimlerin, baskıların hoşuma gitmesi									
	Çok Önemli		Biraz Önemli		Önemsiz		Fikrim Yok		Toplam	
	S	%	S	%	S	%	S	%	S	%
18-25	11	4,40	13	5,20	6	2,40		0,00	30	12
26-35	56	22,40	64	25,60	18	7,20	1	0,40	139	55,6
36-45	38	15,20	40	16,00	3	1,20		0,00	81	32,4
Toplam	105	42,00	117	46,80	27	10,80	1	0,40	250	100,00
p=0,0641* katsayı=-0,013083										

Tablo 12 incelendiğinde, 0-2 yaş bebek sahibi annelerin üniversite mezunlarının %20'sinin, master/doktora mezunlarının %12'sinin bebeklerine giysi satın alırken giysisinin renginin, üzerindeki resimlerin ve baskıların hoşlarına gitmesine çok önem verdikleri, lise mezunlarının da %15'inin biraz önem verdikleri görülmektedir. En küçük kareler test sonuçlarına göre 0-2 yaş bebek annelerinin bebeklerine giysi satın alırken giysisinin renginin, üzerindeki resimlerin ve baskıların hoşlarına gitmesine verdikleri önem ile eğitim düzeyleri [p=0,0487, katsayı=0,0314] arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki vardır.

0-2 yaş bebek sahibi 26-35 yaş aralığındakilerin annelerin %48'inin, 36-45 yaş aralığındaki annelerin %31'inin bebeklerine giysi satın alırken giysisinin renginin, üzerindeki resimlerin ve baskıların hoşlarına gitmesine önem verdikleri. En küçük kareler test sonuçlarına göre 0-2 yaş bebek annelerinin bebeklerine giysi satın alırken giysisinin renginin, üzerindeki resimlerin ve baskıların hoşlarına gitmesine verdikleri önem ile annenin yaşı [p=0,0641, katsayı=0,0131] arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki vardır.

Üniversite düzeyinde eğitimli ve 26-35 yaş aralığındaki annelerin bebeklerine satın aldıkları giysilerin renginin, üzerindeki resimlerin ve baskıların hoşlarına gitmesine çok önem verdikleri görülmektedir. Eğitim düzeyi ve yaşları arttıkça annelerin bebeklerine giysi alırken renginin, üzerindeki resimlerin ve baskıların hoşlarına gitmesine daha çok önem verdikleri sonucu ortaya çıkmakla birlikte master/doktora düzeyindeki ve 36-45 yaş aralığında bir düşüş görülmektedir.

2. Alt Problem: Annelerin 0-2 Yaş Bebeklerine Satın Aldıkları Giysilerin Kullanım Kolaylığı Açısından Beklentileri Sağlaması Ne Kadar Önemlidir?

Araştırmada giysiler kullanım kolaylığı açısından ele alınırken leke tutmaz oluşu, buruşmaz oluşu, çabuk kuruması, güç tutuşur olması, kullanışlı, çok fonksiyonlu ve ergonomik oluşu incelenmiştir.

Tablo 13. Annelerin Çalışma Durumu ile Bebek Giysilerinin Leke Tutmaz Özellikte Olması Arasındaki İlişki Durumu

	Annelerin Yaşı		Annelerin Eğitim Düzeyi		Çalışma		Bebeklerin Cinsiyeti		Bebeklerin Yaşı	
	Katsayı	P değeri	Katsayı	P değeri	Katsayı	P değeri	Katsayı	P değeri	Katsayı	P değeri
Bölüm1 - Soru4	-0,0033	0,6919	0,0012	0,9493	-0,2656	0,0425 **	-0,1387	0,1644	-0,0060	0,3585

Çalışma Durumu	Bebeklerin giysisinin "leke tutmaz" özellikte olması									
	Çok Önemli		Biraz Önemli		Önemsiz		Fikrim Yok		Toplam	
	S	%	S	%	S	%	S	%	S	%
Çalışıyor	97	38,80	62	24,80	29	11,60	1	0,40	189	75,6
Çalışmıyor	21	8,40	19	7,60	18	7,20	3	1,20	61	24,4
Toplam	118	47,20	81	32,40	47	18,80	4	1,60	250	100
p=0,0425** katsayı=-0,2656										

Tablo 13 incelendiğinde, 0-2 yaş bebek sahibi çalışan annelerin %39'unun, çalışmayan annelerin %8'inin bebeklerine giysi satın alırken giysisinin leke tutmaz özellikte olmasına çok önem verdikleri, çalışan annelerin %25'inin de biraz önem verdikleri görülmektedir. En küçük kareler test sonuçlarına göre 0-2 yaş bebek annelerinin bebeklerine giysi satın alırken giysisinin leke tutmaz özellikte olmasına verdikleri önem ile çalışma durumları [p=0,0425, katsayı=0,2656] arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki vardır.

Çalışan annelerin bebeklerine satın aldıkları giysilerin leke tutmaz özellikte olmasına daha çok önem verdikleri görülmektedir.

Tablo 14. Annelerin Yaşı ile Bebek Giysilerinin Buruşmaz Özellikte Olması Arasındaki İlişki Durumu

	Annenin Yaşı		Annenin Eğitim Düzeyi		Çalışma		Bebek Cinsiyeti		Bebek Yaşı	
	Katsayı	P değeri	Katsayı	P değeri	Katsayı	P değeri	Katsayı	P değeri	Katsayı	P değeri
Bölüm1 - Soru5	-0,0187	0,0304 **	0,0171	0,3795	-0,1097	0,4200	-0,1395	0,1781	0,0039	0,5684

Annenin Yaşı	Bebek giysisinin "buruşmaz" özellikte olması									
	Çok Önemli		Biraz Önemli		Önemsiz		Fikrim Yok		Toplam	
	S	%	S	%	S	%	S	%	S	%
18-25	7	2,80	9	3,60	13	5,20	1	0,40	30	12
26-35	31	12,40	40	16,00	65	26,00	3	1,20	139	55,6
36-45	24	9,60	36	14,40	21	8,40		0,00	81	32,4
Toplam	62	24,80	85	34,00	99	39,60	4	1,60	250	100,00
p=0,0304** katsayı=-0,0187										

Tablo 14 incelendiğinde, 0-2 yaş bebek sahibi annelerin 26-35 yaş aralığındakilerin %30'unun, 36-45 yaş aralığındakilerin %24'ünün bebeklerine giysi satın alırken buruşmaz özellikte olmasına önem verdikleri görülmektedir. En küçük kareler test sonuçlarına göre 0-2 yaş bebek annelerinin bebeklerine giysi satın alırken giysisinin buruşmaz özellikte olmasına verdikleri önem ile annenin yaşı [$p=0,0304$, katsayı= $0,0187$] arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki vardır.

26-35 yaş aralığındaki annelerin bebeklerine satın aldıkları giysilerin buruşmaz özellikte olmasına çok önem verdikleri görülmektedir. Anne yaşları arttıkça annelerin bebeklerine giysi alırken buruşmaz özellikte olmasına daha çok önem verdikleri sonucu ortaya çıkmakla birlikte 26-35 yaş aralığındaki annelerin %26'sının giysisinin buruşmaz özellikte olmasının önemsiz olduğunu düşündükleri görülmektedir.

Tablo 15. Annelerin Çalışma Durumu ile Bebek Giysilerinin Çabuk Kuruma Özelliğinde Olması Arasındaki İlişki Durumu

	Annenin Yaşı		Annenin Eğitim Düzeyi		Çalışma		Bebek Cinsiyeti		Bebek Yaşı	
	Katsayı	P değeri	Katsayı	P değeri	Katsayı	P değeri	Katsayı	P değeri	Katsayı	P değeri
Bölüm1 - Soru6	-0,0051	0,5660	0,0273	0,1711	-0,2696	0,0554 *	-0,1268	0,2359	0,0080	0,2551

Çalışma Durumu	Bebek giysisinin "çabuk kuruma" özelliğinin olması									
	Çok Önemli		Biraz Önemli		Önemsiz		Fikrim Yok		Toplam	
	S	%	S	%	S	%	S	%	S	%
Çalışıyor	70	28,00	62	24,80	57	22,80		0,00	189	75,6
Çalışmıyor	16	6,40	18	7,20	25	10,00	2	0,80	61	24,4
Toplam	86	34,40	80	32,00	82	32,80	2	0,80	250	100
p=0,0554* katsayı=-0,2696										

Tablo 15 incelendiğinde, 0-2 yaş bebek sahibi çalışan annelerin %28'inin, bebeklerine giysi satın alırken çabuk kuruma özelliğinin olmasına çok önem verdikleri, %25'inin de biraz önem verdikleri görülmektedir. En küçük kareler test sonuçlarına göre 0-2 yaş bebek annelerinin bebeklerine giysi satın alırken giysisinin çabuk kuruma özelliğinin olmasına verdikleri önem ile annenin çalışma durumu [$p=0,0554$, katsayı= $-0,2696$] arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki vardır.

Çalışan annelerin bebeklerine satın aldıkları giysilerin çabuk kuruma özelliğinde olmasına çok önem verdikleri görülmektedir.

Tablo 16. Annelerin Bebeklerinin Yaşları ile Bebek Giysilerinin Güç Tutuş Özelliğinde Olması Arasındaki İlişki Durumu

	Annenin Yaşı		Annenin Eğitim Düzeyi		Çalışma		Bebek Cinsiyeti		Bebek Yaşı	
	Katsayı	P değeri	Katsayı	P değeri	Katsayı	P değeri	Katsayı	P değeri	Katsayı	P değeri
Bölüm1 - Soru7	-0,0069	0,3992	-0,0140	0,4333	-0,1016	0,4139	-0,1513	0,1119	-0,0208	0,0012 **

Bebek Yaşı	Bebek giysisinin "güç tutuş" özelliğinin olması									
	Çok Önemli		Biraz Önemli		Önemsiz		Fikrim Yok		Toplam	
	S	%	S	%	S	%	S	%	S	%
0-6 ay	31	12,40	14	5,60	16	6,40	2	0,80	63	25,2
13-18 ay	26	10,40	20	8,00	6	2,40		0,00	52	20,8
19-24 ay	55	22,00	14	5,60	5	2,00	3	1,20	77	30,8
7-12 ay	28	11,20	18	7,20	10	4,00	2	0,80	58	23,2
Toplam	140	56,00	66	26,40	37	14,80	7	2,80	250	100
p=0,012** katsayı=-0,0208										

Tablo 16 incelendiğinde, 19-24 aylık bebek sahibi annelerin %22'sinin, 0-6 aylık bebek sahibi annelerin %12'sinin bebeklerine giysi satın alırken güç tutuşur özelliğinin olmasına çok önem verdikleri görülmektedir. En küçük kareler test sonuçlarına göre 0-2 yaş bebek annelerinin bebeklerine giysi satın alırken giysinin güç tutuşur özelliğinin olmasına verdikleri önem ile bebeklerin yaşları [$p=0,012$, katsayı= $0,0208$] arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki vardır.

19-24 aylık bebek sahibi annelerin bebeklerine satın aldıkları giysilerin güç tutuşur özelliğinde olmasına çok önem verdikleri görülmektedir.

Tablo 17. Annelerin Yaşı ile Bebek Giysilerinin Kullanışlı Olması Arasındaki İlişki Durumu

	Annenin Yaşı		Annenin Eğitim Düzeyi		Çalışma		Bebeğin Cinsiyeti		Bebeğin Yaşı	
	Katsayı	P değeri	Katsayı	P değeri	Katsayı	P değeri	Katsayı	P değeri	Katsayı	P değeri
Bölüm1 - Soru8	-0,0098	0,0149 **	0,0047	0,5958	-0,0390	0,5323	0,0169	0,7229	-0,0020	0,5277

Annenin Yaşı	Bebek giysisinin kullanışlı olması									
	Çok Önemli		Biraz Önemli		Önemsiz		Fikrim Yok		Toplam	
	S	%	S	%	S	%	S	%	S	%
18-25	23	9,20	3	1,20	4	1,60	0	0,00	30	12
26-35	129	51,60	10	4,00		0,00	0	0,00	139	55,6
36-45	76	30,40	4	1,60	1	0,40	0	0,00	81	32,4
Toplam	228	91,20	17	6,80	5	2,00	0	0,00	250	100,00
p=0,0149** katsayı=-0,0097										

Tablo 17 incelendiğinde, 0-2 yaş bebek sahibi 26-35 yaş aralığındaki annelerin %51'inin, 36-45 yaş aralığındakilerin %30'unun bebeklerine giysi satın alırken giysinin kullanışlı olmasına çok önem verdikleri görülmektedir. En küçük kareler test sonuçlarına göre 0-2 yaş bebek annelerinin bebeklerine giysi satın alırken kullanışlı olmasına verdikleri önem ile yaşları [$p=0,0149$, katsayı= $0,0097$] arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki vardır.

26-35 yaş aralığındaki annelerin bebeklerine satın aldıkları giysilerin kullanışlı olmasına çok önem verdikleri görülmektedir. Annenin yaşı arttıkça annelerin bebeklerine giysi alırken kullanışlı olmasına daha çok önem verdikleri söylenebilir.

Tablo 18. Annelerin Yaşı ile Bebek Giysilerinin Çok Fonksiyonlu Olması Arasındaki İlişki Durumu

	Annenin Yaşı		Annenin Eğitim Düzeyi		Çalışma		Bebek'in Cinsiyeti		Bebek'in Yaşı	
	Katsayı	P değeri	Katsayı	P değeri	Katsayı	P değeri	Katsayı	P değeri	Katsayı	P değeri
Bölüm1 - Soru9	-0,0222	0,0060 **	0,0230	0,2032	0,0416	0,7411	-0,0301	0,7543	0,0025	0,6978

Annelerin Yaşı	Bebek'in giysisinin çok fonksiyonlu olması									
	Çok Önemli		Biraz Önemli		Önemsiz		Fikrim Yok		Toplam	
	S	%	S	%	S	%	S	%	S	%
18-25	9	3,60	16	6,40	4	1,60	1	0,40	30	12
26-35	53	21,20	53	21,20	32	12,80	1	0,40	139	55,6
36-45	45	18,00	27	10,80	9	3,60		0,00	81	32,4
Toplam	107	42,80	96	38,40	45	18,00	2	0,80	250	100,00
p=0,006** katsayı=-0,0222										

Tablo 18 incelendiğinde, 0-2 yaş bebek sahibi 26-35 yaş aralığındaki annelerin %21'inin, 36-45 yaş aralığındakilerin %18'inin bebeklerine giysi satın alırken giysisinin çok fonksiyonlu olmasına çok önem verdikleri, ayrıca yine 26-35 yaş aralığındaki annelerin %21'inin biraz önem verdikleri görülmektedir. En küçük kareler test sonuçlarına göre 0-2 yaş bebek annelerinin bebeklerine giysi satın alırken çok fonksiyonlu olmasına verdikleri önem ile yaşları [p=0,006, katsayı=0,0222] arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki vardır.

26-35 yaş aralığındaki annelerin bebeklerine satın aldıkları giysilerin çok fonksiyonlu olmasına çok önem verdikleri görülmektedir. Annenin yaşı arttıkça annelerin bebeklerine giysi alırken çok fonksiyonlu olmasına daha çok önem verdikleri sonucu ortaya çıkmakla birlikte örneklem grubunun %18'i için giysisinin çok fonksiyonlu olmasının önemsiz olması da çıkan sonuçlar arasındadır.

Tablo 19. Annelerin Yaşı, Eğitim Düzeyi ve Sahip Oldukları Bebeğin Yaşı ile Bebek Giysilerinin Ergonomik Olması Arasındaki İlişki Durumu

	Annenin Yaşı		Annenin Eğitim Düzeyi		Çalışma		Bebegin Cinsiyeti		Bebegin Yaşı	
	Katsayı	P değeri	Katsayı	P değeri	Katsayı	P değeri	Katsayı	P değeri	Katsayı	P değeri
Bölüm1 - Soru10	-0,0094	0,0047 **	-0,0125	0,0922 *	0,0340	0,5118	-0,0382	0,3347	-0,0048	0,0682 *

Annenin Yaşı	Bebegin giysisinin ergonomik olması									
	Çok Önemli		Biraz Önemli		Önemsiz		Fikrim Yok		Toplam	
	S	%	S	%	S	%	S	%	S	%
18-25	23	9,20	6	2,40	1	0,40		0,00	30	12
26-35	130	52,00	7	2,80	2	0,80		0,00	139	55,6
36-45	80	32,00	1	0,40		0,00		0,00	81	32,4
Toplam	233	93,20	14	5,60	3	1,20	0	0,00	250	100,00
p=0,0047** katsayı=-0,0094										

Eğitim Düzeyi	Bebegin giysisinin ergonomik olması									
	Çok Önemli		Biraz Önemli		Önemsiz		Fikrim Yok		Toplam	
	S	%	S	%	S	%	S	%	S	%
İlköğretim	11	4,40	2	0,80		0,00		0,00	13	5,2
Lise	60	24,00	5	2,00	2	0,80		0,00	67	26,8
Üniversite	102	40,80	5	2,00	1	0,40		0,00	108	43,2
Master/Doktora	60	24,00	2	0,80		0,00		0,00	62	24,8
Toplam	233	93,20	14	5,60	3	1,20	0	0,00	250	100,00
p=0,0922* katsayı=-0,0125										

Bebegin Yaşı	Bebegin giysisinin ergonomik olması									
	Çok Önemli		Biraz Önemli		Önemsiz		Fikrim Yok		Toplam	
	S	%	S	%	S	%	S	%	S	%
0-6 ay	55	22,00	8	3,20		0,00		0,00	63	25,2
13-18 ay	49	19,60	2	0,80	1	0,40		0,00	52	20,8
19-24 ay	76	30,40	1	0,40		0,00		0,00	77	30,8
7-12 ay	53	21,20	3	1,20	2	0,80		0,00	58	23,2
Toplam	233	93,20	14	5,60	3	1,20	0	0,00	250	100
p=0,0682* katsayı=-0,0048										

Tablo 19 incelendiğinde, 0-2 yaş bebek sahibi 26-35 yaş aralığındakilerin annelerin %52'sinin, 36-45 yaş aralığındaki annelerin %33'ünün bebeklerine giysi satın alırken giysisinin ergonomik olmasına çok önem verdikleri. En küçük kareler test sonuçlarına göre 0-2 yaş bebek annelerinin bebeklerine giysi satın alırken giysisinin ergonomik olmasına verdikleri önem ile annenin yaşı [p=0,0047, katsayı=0,0094] arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki vardır.

0-2 yaş bebek sahibi annelerin üniversite mezunlarının %41'inin, master/doktora mezunlarının %24'ünün bebeklerine giysi satın alırken giysisinin ergonomik olmasına çok önem verdikleri görülmektedir. En küçük kareler test sonuçlarına göre 0-2 yaş bebek annelerinin bebeklerine giysi satın alırken giysisinin ergonomik olmasına

verdikleri önem ile eğitim düzeyleri [$p=0,0922$, katsayı= $0,0125$] arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki vardır.

0-2 yaş bebek sahibi annelerin 19-24 ay arasında bebek sahibi olanlarının %30'unun, 7-12 ay arasında bebek sahibi olanlarının %21'inin bebeklerine giysi satın alırken giysinin ergonomik olmasına çok önem verdikleri görülmektedir. En küçük kareler test sonuçlarına göre 0-2 yaş bebek annelerinin bebeklerine giysi satın alırken giysinin ergonomik olmasına verdikleri önem ile sahip oldukları bebeğin kaç aylık olduğu [$p=0,0682$, katsayı= $0,0048$] arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki vardır.

26-35 yaş aralığında, üniversite düzeyinde eğitilmiş ve 19-24 ay arasında bebek sahibi olan annelerin bebeklerine satın aldıkları giysilerin ergonomik olmasına çok önem verdikleri görülmektedir. Annelerin yaşları, eğitim düzeyi ve sahip oldukları bebeklerin ayları arttıkça annelerin bebeklerine giysi alırken ergonomik olmasına daha çok önem verdikleri söylenebilir.

3. Alt Problem: Annelerin 0-2 Yaş Bebeklerine Satın Aldıkları Giysilerin Sağlık Açısından Güvenilir Olması Ne Kadar Önemlidir?

Bebek giysilerinin sağlık açısından güvenilir olması araştırılırken doğal ham maddelerden üretilmiş olması, organik olması, anti-bakteriyel olması, üretiminde zararlı kimyasalların kullanılmamış olması konuları ele alınmıştır.

Tablo 20. Annelerin Çalışma Durumu ile Bebek Giysilerinin Doğal Ham maddeden Üretilmiş Olması Arasındaki İlişki Durumu

	Annenin Yaşı		Annenin Eğitim Düzeyi		Çalışma		Bebegin Cinsiyeti		Bebegin Yaşı	
	Katsayı	P değeri	Katsayı	P değeri	Katsayı	P değeri	Katsayı	P değeri	Katsayı	P değeri
Bölüm1 - Soru11	-0,0059	0,1862	-0,0057	0,5634	-0,1274	0,0651 *	0,0169	0,7476	-0,0005	0,8860

Çalışma Durumu	Bebegime aldığım giysinin doğal hammaddeden üretilmiş olması									
	Çok Önemli		Biraz Önemli		Önemsiz		Fikrim Yok		Toplam	
	S	%	S	%	S	%	S	%	S	%
Çalışıyor	163	65,20	24	9,60		0,00	2	0,80	189	75,6
Çalışmıyor	45	18,00	11	4,40	3	1,20	2	0,80	61	24,4
Toplam	208	83,20	35	14,00	3	1,20	4	1,60	250	100
p=0,0651* katsayı=-0,12743										

Tablo 20 incelendiğinde, çalışan annelerin %65'inin, çalışmayan annelerin %18'inin bebeklerine giysi satın alırken doğal ham maddeden üretilmiş olmasına çok

önem verdikleri görülmektedir. En küçük kareler test sonuçlarına göre 0-2 yaş bebek annelerinin bebeklerine giysi satın alırken giysinin doğal ham maddeden üretilmiş olmasına verdikleri önem ile annenin çalışma durumu [$p=0,0651$, katsayı= $0,12743$] arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki vardır.

Çalışan annelerin bebeklerine satın aldıkları giysilerin doğal ham maddeden üretilmiş olmasına daha çok önem verdikleri görülmektedir.

Tablo 21. Annelerin Eğitim Düzeyi ile Bebek Giysilerinin Organik Olması Arasındaki İlişki Durumu

	Annenin Yaşı		Annenin Eğitim Düzeyi		Çalışma		Bebek Cinsiyeti		Bebek Yaşı	
	Katsayı	P değeri	Katsayı	P değeri	Katsayı	P değeri	Katsayı	P değeri	Katsayı	P değeri
Bölüm1 - Soru12	0,0042	0,6145	-0,0366	0,0404 **	-0,1266	0,3049	-0,0807	0,3887	-0,0073	0,2544

Eğitim Düzeyi	Bebeklere aldığım giysinin organik olması									
	Çok Önemli		Biraz Önemli		Önemsiz		Fikrim Yok		Toplam	
	S	%	S	%	S	%	S	%	S	%
İlköğretim	1	0,40	4	1,60	5	2,00	3	1,20	13	5,2
Lise	29	11,60	17	6,80	15	6,00	6	2,40	67	26,8
Üniversite	56	22,40	44	17,60	5	2,00	3	1,20	108	43,2
Master/Doktora	30	12,00	23	9,20	8	3,20	1	0,40	62	24,8
Toplam	116	46,40	88	35,20	33	13,20	13	5,20	250	100,00
p=0,0404** katsayı=-0,03663										

Tablo 21 incelendiğinde, 0-2 yaş bebek sahibi annelerin üniversite mezunlarının %22'sinin, master/doktora mezunlarının %12'sinin bebeklerine giysi satın alırken organik olmasına çok önem verdikleri görülmektedir. En küçük kareler test sonuçlarına göre 0-2 yaş bebek annelerinin bebeklerine giysi satın alırken giysinin organik olmasına verdikleri önem ile eğitim düzeyleri [$p=0,0404$, katsayı= $0,03663$] arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki vardır.

Üniversite mezunu 0-2 yaş bebek sahibi annelerin bebeklerine satın aldıkları giysilerin organik olmasına çok önem verdikleri görülmektedir. Annenin eğitim düzeyi arttıkça annelerin bebeklerine giysi alırken organik özellikte olmasına daha çok önem verdikleri söylenebilir.

Tablo 22. Annelerin Eğitim Düzeyi ile Bebek Giysilerinin Anti- bakteriyel Olması Arasındaki İlişki Durumu

	Annenin Yaşı		Annenin Eğitim Düzeyi		Çalışma		Bebek Cinsiyeti		Bebek Yaşı	
	Katsayı	P değeri	Katsayı	P değeri	Katsayı	P değeri	Katsayı	P değeri	Katsayı	P değeri
Bölüm1 - Soru13	0,0003	0,9739	-0,0733	0,0001 **	-0,1357	0,2954	-0,1402	0,1524	-0,0049	0,4609

Eğitim Düzeyi	Bebek giysisinin anti-bakteriyel olması									
	Çok Önemli		Biraz Önemli		Önemsiz		Fikrim Yok		Toplam	
	S	%	S	%	S	%	S	%	S	%
İlköğretim	1	0,40	2	0,80	7	2,80	3	1,20	13	5,2
Lise	28	11,20	10	4,00	21	8,40	8	3,20	67	26,8
Üniversite	59	23,60	35	14,00	12	4,80	2	0,80	108	43,2
Master/Doktora	36	14,40	22	8,80	3	1,20	1	0,40	62	24,8
Toplam	124	49,60	69	27,60	43	17,20	14	5,60	250	100,00
p=0,0001** katsayı=-0,073304										

Tablo 22 incelendiğinde, 0-2 yaş bebek sahibi annelerin üniversite mezunlarının %24'ünün, master/doktora mezunlarının %14'ünün bebeklerine giysi satın alırken anti-bakteriyel olmasına çok önem verdikleri, yine üniversite mezunlarının %14'ünün de biraz önem verdikleri görülmektedir. En küçük kareler test sonuçlarına göre 0-2 yaş bebek annelerinin bebeklerine giysi satın alırken giysisinin anti-bakteriyel olmasına verdikleri önem ile eğitim düzeyleri [$p=0,0001$, katsayı=0,073304] arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki vardır.

Üniversite mezunu 0-2 yaş bebek sahibi annelerin bebeklerine satın aldıkları giysilerin anti-bakteriyel olmasına çok önem verdikleri görülmektedir. Annenin eğitim düzeyi arttıkça annelerin bebeklerine giysi alırken anti-bakteriyel özellikte olmasına daha çok önem verdikleri söylenebilir.

Tablo 23. Annelerin Eğitim Düzeyi ve Sahip Oldukları Bebeğin Yaşı ile Bebek Giysilerinin Üzerindeki Boya Ve Baskıların Zararlı Kimyasallar İçermemesi Arasındaki İlişki Durumu

	Annenin Yaşı		Annenin Eğitim Düzeyi		Çalışma		Bebeğin Cinsiyeti		Bebeğin Yaşı	
	Katsayı	P değeri	Katsayı	P değeri	Katsayı	P değeri	Katsayı	P değeri	Katsayı	P değeri
Bölüm1 - Soru14	-0,0065	0,1062	-0,0171	0,0588 *	-0,0486	0,4409	-0,0302	0,5322	-0,0065	0,0441 **

Eğitim Düzeyi	Bebeğime aldığım giysinin üzerindeki boya ve baskıların zararlı kimyasallar içermemesi									
	Çok Önemli		Biraz Önemli		Önemsiz		Fikrim Yok		Toplam	
	S	%	S	%	S	%	S	%	S	%
İlköğretim	12	4,80		0,00		0,00	1	0,40	13	5,2
Lise	53	21,20	9	3,60	5	2,00		0,00	67	26,8
Üniversite	100	40,00	7	2,80		0,00	1	0,40	108	43,2
Master/Doktora	59	23,60	3	1,20		0,00		0,00	62	24,8
Toplam	224	89,60	19	7,60	5	2,00	2	0,80	250	100,00
p=0,0588* katsayı=-0,017138										

Bebeğin Yaşı	Bebeğime aldığım giysinin üzerindeki boya ve baskıların zararlı kimyasallar içermemesi									
	Çok Önemli		Biraz Önemli		Önemsiz		Fikrim Yok		Toplam	
	S	%	S	%	S	%	S	%	S	%
0-6 ay	51	20,40	10	4,00	1	0,40	1	0,40	63	25,2
13-18 ay	48	19,20	4	1,60		0,00		0,00	52	20,8
19-24 ay	72	28,80	4	1,60		0,00	1	0,40	77	30,8
7-12 ay	53	21,20	1	0,40	4	1,60		0,00	58	23,2
Toplam	224	89,60	19	7,60	5	2,00	2	0,80	250	100
p=0,0441** katsayı=-0,006465										

Tablo 23 incelendiğinde, 0-2 yaş bebek sahibi annelerin üniversite mezunlarının %40'ının, master/doktora mezunlarının %24'ünün bebeklerine giysi satın alırken giysinin üzerindeki boya ve baskıların zararlı kimyasallar içermemesine çok önem verdikleri görülmektedir. En küçük kareler test sonuçlarına göre 0-2 yaş bebek annelerinin bebeklerine giysi satın alırken giysinin üzerindeki boya ve baskıların zararlı kimyasallar içermemesine verdikleri önem ile eğitim düzeyleri [$p=0,0588$, katsayı= $0,017138$] arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki vardır.

0-2 yaş bebek sahibi annelerin 19-24 ay arasında bebek sahibi olanlarının %39'unun, 7-12 ay arasında bebek sahibi olanlarının %21'inin bebeklerine giysi satın alırken giysinin üzerindeki boya ve baskıların zararlı kimyasallar içermemesine çok önem verdikleri görülmektedir. En küçük kareler test sonuçlarına göre 0-2 yaş bebek annelerinin bebeklerine giysi satın alırken giysinin üzerindeki boya ve baskıların zararlı kimyasallar içermemesine verdikleri önem ile sahip oldukları bebeğin kaç yaş [$p=0,0441$, katsayı= $0,006465$] arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki vardır.

Üniversite düzeyinde eğitilmiş ve 19-24 ay arasında bebek sahibi annelerin bebeklerine satın aldıkları giysilerin üzerindeki boya ve baskıların zararlı kimyasallar

içermemesine çok önem verdikleri görülmektedir. Annelerin eğitim düzeyi ve sahip oldukları bebeklerin ayları arttıkça annelerin bebeklerine giysi alırken üzerindeki boya ve baskıların zararlı kimyasallar içermemesine daha çok önem verdikleri söylenebilir.

4. Alt Problem: Annelerin 0-2 Yaş Bebeklerine Satın Aldıkları Giysilerin Marka Olması Ve Ürüne Ödenen Paranın Miktarı Ne Kadar Önemlidir?

Tablo 24. Annelerin Demografik Özellikleri ile Bebek Giysilerinin Marka Olması Arasındaki İlişki Durumu

En küçük kareler test sonuçlarına göre 0-2 yaş bebek annelerinin bebeklerine giysi satın alırken giysinin marka olmasına verdikleri önem ile yaşları, eğitim düzeyleri, çalışma durumları, bebeklerinin cinsiyeti ve yaşı arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunamamıştır.

	Annenin Yaşı		Annenin Eğitim Düzeyi		Çalışma		Bebek Cinsiyeti		Bebek Yaşı	
	Katsayı	P değeri	Katsayı	P değeri	Katsayı	P değeri	Katsayı	P değeri	Katsayı	P değeri
Bölüm1 - Soru15	0,0022	0,7806	-0,0026	0,8851	-0,1947	0,1213	0,1191	0,2137	-0,0036	0,5681

Tablo 25. Annelerin Demografik Özellikleri ile Bebek Giysilerine Ödedikleri Paranın Az Olması, Bütçelerini Aşmaması Arasındaki İlişki Durumu

En küçük kareler test sonuçlarına göre 0-2 yaş bebek annelerinin bebeklerine giysi satın alırken giysiye ödedikleri paranın az olması, bütçelerini aşmamasına verdikleri önem ile yaşları, eğitim düzeyleri, çalışma durumları, bebeklerinin cinsiyeti ve yaşı arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunamamıştır.

	Annenin Yaşı		Annenin Eğitim Düzeyi		Çalışma		Bebek Cinsiyeti		Bebek Yaşı	
	Katsayı	P değeri	Katsayı	P değeri	Katsayı	P değeri	Katsayı	P değeri	Katsayı	P değeri
Bölüm1 - Soru16	0,0004	0,9568	0,0223	0,1733	0,0958	0,4016	0,1052	0,2293	-0,0051	0,3833

5. Alt Problem: Annelerin Bilinç Düzeyi Ne Seviyededir?

Annelerin bebek giysileri satın alırkenki bilinç düzeyleri araştırılırken iç etiket bilgilerini okumaları, Öko-tex sertifikasının önemsenmesi, organik giysilerin anlaşılması, organik sertifikasının bilinmesi, kimyasal işlemlerle giysiye kazandırılan özelliklerin tercih edilirliliği gibi konular ele alınmıştır.

Tablo 26. Annelerin Yaşı, Eğitim Düzeyi ve Sahip Oldukları Bebeğin Yaşı ile Bebek Giysilerinin İç Etiket Bilgilerini Okumaları Arasındaki İlişki Durumu

	Annenin Yaşı		Annenin Eğitim Düzeyi		Çalışma		Bebegin Cinsiyeti		Bebegin Yaşı	
	Katsayı	P değeri	Katsayı	P değeri	Katsayı	P değeri	Katsayı	P değeri	Katsayı	P değeri
Bölüm2 - Soru1	-0,0144	0,0277 **	-0,0444	0,0027 **	-0,1498	0,1449	0,1232	0,1169	0,0123	0,0178 **

Annenin Yaşı	Bebeginize kıyafet alırken iç etiket bilgilerini okur musunuz?									
	Evet		Bazen/Kismen		Hayır		Fikrim Yok		Toplam	
	S	%	S	%	S	%	S	%	S	%
18-25	7	2,80	19	7,60	4	1,60		0,00	30	12
26-35	68	27,20	60	24,00	10	4,00	1	0,40	139	55,6
36-45	47	18,80	28	11,20	6	2,40		0,00	81	32,4
Toplam	122	48,80	107	42,80	20	8,00	1	0,40	250	100,00
p=0,0277** katsayı=-0,014448										

Eğitim Düzeyi	Bebeginize kıyafet alırken iç etiket bilgilerini okur musunuz?									
	Evet		Bazen/Kismen		Hayır		Fikrim Yok		Toplam	
	S	%	S	%	S	%	S	%	S	%
İlköğretim	1	0,40	6	2,40	6	2,40		0,00	13	5,2
Lise	28	11,20	35	14,00	4	1,60		0,00	67	26,8
Üniversite	50	20,00	51	20,40	6	2,40	1	0,40	108	43,2
Master/Doktora	43	17,20	15	6,00	4	1,60		0,00	62	24,8
Toplam	122	48,80	107	42,80	20	8,00	1	0,40	250	100,00
p=0,0027** katsayı=-0,044387										

Bebegin Yaşı	Bebeginize kıyafet alırken iç etiket bilgilerini okur musunuz?									
	Evet		Bazen/Kismen		Hayır		Fikrim Yok		Toplam	
	S	%	S	%	S	%	S	%	S	%
0-6 ay	39	15,60	17	6,80	7	2,80		0,00	63	25,2
13-18 ay	18	7,20	32	12,80	1	0,40	1	0,40	52	20,8
19-24 ay	35	14,00	34	13,60	8	3,20		0,00	77	30,8
7-12 ay	30	12,00	24	9,60	4	1,60		0,00	58	23,2
Toplam	122	48,80	107	42,80	20	8,00	1	0,40	250	100
p=0,0178** katsayı=0,01234										

Tablo 26 incelendiğinde, 0-2 yaş bebek sahibi 26-35 yaş aralığındaki annelerin; %27'sinin her zaman, %24'ünün bazen, 36-45 yaş aralığındaki annelerin %19'unun her zaman bebeklerine giysi satın alırken giysinin iç etiket bilgilerini okudukları görülmektedir. En küçük kareler test sonuçlarına göre 0-2 yaş bebek annelerinin bebeklerine giysi satın alırken giysinin iç etiket bilgilerinin okunması ile annenin yaşı [p=0,0277, katsayı=0,014448] arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki vardır.

0-2 yaş bebek sahibi annelerin üniversite mezunlarının %20'sinin her zaman, %20'sinin bazen, master/doktora mezunlarının %17'sinin her zaman bebeklerine giysi satın alırken giysinin iç etiket bilgilerini okudukları görülmektedir. En küçük kareler test sonuçlarına göre 0-2 yaş bebek annelerinin bebeklerine giysi satın alırken giysinin

iç etiket bilgilerinin okunması ile eğitim düzeyleri [$p=0,0027$, katsayı= $0,044387$] arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki vardır.

19-24 ay bebek sahibi annelerin %14'ünün her zaman, %13'ünün bazen, 13-18 ay arasında bebek sahibi annelerin %13'ünün bazen bebeklerine giysi satın alırken giysinin iç etiket bilgilerini okudukları görülmektedir. En küçük kareler test sonuçlarına göre 0-2 yaş bebek annelerinin bebeklerine giysi satın alırken giysinin iç etiket bilgilerinin okunması ile sahip oldukları bebeğin kaç aylık olduğu [$p=0,0178$, katsayı= $0,01234$] arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki vardır.

26-35 yaş aralığında, üniversite düzeyinde eğitilmiş ve 19-24 ay arasında bebek sahibi olan annelerin bebeklerine satın aldıkları giysilerin iç etiket bilgilerini okudukları görülmektedir. Annelerin yaşları, eğitim düzeyi ve sahip oldukları bebeklerin yaşları arttıkça annelerin bebeklerine giysi alırken etiket bilgilerine daha çok önem verdikleri söylenebilir.

En küçük kareler test sonuçlarına göre 0-2 yaş bebek annelerinin bebeklerine giysi satın alırken aldığınız markanın Öko-tex sertifikasına sahip olmasını önemsemeleri ile yaşları, eğitim düzeyleri, çalışma durumları, bebeklerinin cinsiyeti ve yaşı arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunamamıştır.

Tablo 27. Annelerin Çalışma Durumu ile Bebek Giysilerinin Anti-bakteriyel, Leke Tutmaz, Güç Tutuşur, Buruşmaz, Çabuk Kurur Olması Arasındaki İlişki Durumu

	Annenin Yaşı		Annenin Eğitim Düzeyi		Çalışma		Bebek Cinsiyeti		Bebek Yaşı	
	Katsayı	P değeri	Katsayı	P değeri	Katsayı	P değeri	Katsayı	P değeri	Katsayı	P değeri
Bölüm2 - Soru3	0,0011	0,8811	0,0237	0,1501	-0,2453	0,0323 **	0,0559	0,5199	-0,0062	0,2781

Çalışma Durumu	Bebekinizin giysilerinde "anti bakteriyellik", "leke tutmazlık", "güç tutuşurluluk", "buruşmazlık", "çabuk kuruma" gibi özelliklerin olmasını ister misiniz?									
	Evet		Bazen/Kısmen		Hayır		Fikrim Yok		Toplam	
	S	%	S	%	S	%	S	%	S	%
Çalışıyor	93	37,20	80	32,00	12	4,80	4	1,60	189	75,6
Çalışmıyor	26	10,40	18	7,20	11	4,40	6	2,40	61	24,4
Toplam	119	47,60	98	39,20	23	9,20	10	4,00	250	100
p=0,0323** katsayı=-0,245276										

Tablo 27 incelendiğinde, 0-2 yaş bebek sahibi çalışan annelerin %37'sinin, bebeklerine giysi satın alırken giysilerinde "anti-bakteriyellik", "leke tutmazlık", "güç tutuşurluluk", "buruşmazlık", "çabuk kuruma" gibi özelliklerin olmasını mutlaka

istedikleri, %32'sinin de bazen istedikleri görülmektedir. En küçük kareler test sonuçlarına göre 0-2 yaş bebek annelerinin bebeklerine giysi satın alırken giysilerinde "anti-bakteriyellik", "leke tutmazlık", "güç tutuşurluluk", "buruşmazlık", "çabuk kuruma" gibi özelliklerin olmasına verdikleri önem ile annenin çalışma durumu [$p=0,0323$, katsayı= $0,245276$] arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki vardır.

Çalışan annelerin bebeklerine satın aldıkları giysilerin giysilerinde "anti-bakteriyellik", "leke tutmazlık", "güç tutuşurluluk", "buruşmazlık", "çabuk kuruma" gibi özelliklerin olmasını istedikleri görülmektedir.

Tablo 28. Annelerin Demografik Özellikleri ile Bebek Giysilerinin Renkli Ve Baskılı Resimlerden Oluşması Arasındaki İlişki Durumu

En küçük kareler test sonuçlarına göre 0-2 yaş bebek annelerinin bebeklerine giysi satın alırken giysilerinin renkli ve baskılı resimlerden oluşmasına verdikleri önem ile yaşları, eğitim düzeyleri, çalışma durumları, bebeklerinin cinsiyeti ve yaşı arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunamamıştır.

	Annenin Yaşı		Annenin Eğitim Düzeyi		Çalışma		Bebek'in Cinsiyeti		Bebek'in Yaşı	
	Katsayı	P değeri	Katsayı	P değeri	Katsayı	P değeri	Katsayı	P değeri	Katsayı	P değeri
Bölüm2 - Soru4	0,0019	0,7578	0,0188	0,1856	-0,0138	0,8889	-0,0052	0,9448	0,0061	0,2247

En küçük kareler test sonuçlarına göre 0-2 yaş bebek annelerinin "organik" ürünlerin gerçekten organik olup olmadığını anlayabilmeleri ile yaşları, eğitim düzeyleri, çalışma durumları, bebeklerinin cinsiyeti ve yaşı arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunamamıştır.

En küçük kareler test sonuçlarına göre 0-2 yaş bebek annelerinin Organik ürünler sertifikası hakkında bilgileri olması ile yaşları, eğitim düzeyleri, çalışma durumları, bebeklerinin cinsiyeti ve yaşı arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunamamıştır.

Tablo 29. Annelerin Yaşı ile Bebek Giysilerine "Anti-bakteriyellik", "Leke Tutmazlık", "Güç Tutuşurluluk", "Buruşmazlık", "Çabuk Kuruma" Gibi Özelliklerin Kimyasal İşlemlerle Kazandırıldığını Öğrendiklerinde Bu Özellikleri İstemeleri arasındaki İlişki Durumu

	Annelerin Yaşı		Annelerin Eğitim Düzeyi		Çalışma		Bebek'in Cinsiyeti		Bebek'in Yaşı	
	Katsayı	P değeri	Katsayı	P değeri	Katsayı	P değeri	Katsayı	P değeri	Katsayı	P değeri
Bölüm2 - Soru7	0,0234	0,0035 **	0,0037	0,8352	-0,0982	0,4315	0,0581	0,5433	-0,0045	0,4823

Annelerin Yaşı	Eğer bu anketin başında "anti bakteriyellik", "leke tutmazlık", "güç tutuşurluluk", "buruşmazlık", "çabuk kuruma" gibi özelliklerin kimyasal işlemlerle kıyafetin kumaşına kazandırıldığını bilseydiniz yine de bu özellikleri ister miydiniz?									
	Evet		Bazen/Kısmen		Hayır		Fikrim Yok		Toplam	
	S	%	S	%	S	%	S	%	S	%
18-25	7	2,80	7	2,80	16	6,40		0,00	30	12
26-35	19	7,60	31	12,40	84	33,60	5	2,00	139	55,6
36-45	9	3,60	6	2,40	65	26,00	1	0,40	81	32,4
Toplam	35	14,00	44	17,60	165	66,00	6	2,40	250	100,00
p=0,0035** katsayı=0,02339										

Tablo 29 incelendiğinde, 0-2 yaş bebek sahibi 26-35 yaş aralığındaki annelerin; %12'sinin bazen, %34'ünün hiçbir zaman; 36-45 yaş aralığındaki annelerin %26'sının hiçbir zaman bebeklerine giysi satın alırken giysinin "anti-bakteriyellik", "leke tutmazlık", "güç tutuşurluluk", "buruşmazlık", "çabuk kuruma" gibi özelliklerinin kimyasal işlemlerle giysinin kumaşına kazandırıldığını öğrendiklerinde bu özellikleri istemeyeceği görülmektedir. En küçük kareler test sonuçlarına göre 0-2 yaş bebek annelerinin bebeklerine giysi satın alırken giysinin "anti-bakteriyellik", "leke tutmazlık", "güç tutuşurluluk", "buruşmazlık", "çabuk kuruma" gibi özelliklerin kimyasal işlemlerle giysinin kumaşına kazandırıldığını öğrendiklerinde yine de bu özellikleri isteyip istememeleri ile annenin yaşı [$p=0,0035$, katsayı=0,02339] arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki vardır.

26-35 yaş aralığında, 0-2 yaş bebek sahibi olan annelerin bebeklerine satın aldıkları giysilerin "anti-bakteriyellik", "leke tutmazlık", "güç tutuşurluluk", "buruşmazlık", "çabuk kuruma" gibi özelliklerin kimyasal işlemlerle giysinin kumaşına kazandırıldığını öğrendiklerinde bu özellikleri istemedikleri görülmektedir.

Tablo 30. Annelerin Yaşı ile Bebek Giysilerine Baskı Boya Ve Renkli Görsellerin Kimyasal İşlemlerle Kazandırıldığını Öğrendiklerinde Bu Özellikleri İstemeleri arasındaki İlişki Durumu

	Annenin Yaşı		Annenin Eğitim Düzeyi		Çalışma		Bebek Cinsiyeti		Bebek Yaşı	
	Katsayı	P değeri	Katsayı	P değeri	Katsayı	P değeri	Katsayı	P değeri	Katsayı	P değeri
Bölüm2 - Soru8	0,0140	0,0394 **	-0,0024	0,8734	0,0454	0,6710	0,0651	0,4254	0,0028	0,6005

Annenin Yaşı	Eğer bu anketin başında baskı boya ve renkli görsellerin kimyasal işlemlerle kıyafetin kumaşına kazandırıldığını bilseydiniz yine de bu özellikleri ister miydiniz?									
	Evet		Bazen/Kısmen		Hayır		Fikrim Yok		Toplam	
	S	%	S	%	S	%	S	%	S	%
18-25	3	1,20	9	3,60	18	7,20		0,00	30	12
26-35	11	4,40	27	10,80	95	38,00	6	2,40	139	55,6
36-45	6	2,40	5	2,00	69	27,60	1	0,40	81	32,4
Toplam	20	8,00	41	16,40	182	72,80	7	2,80	250	100,00
<p>p=0,0394** katsayı=0,01402</p>										

Tablo 30 incelendiğinde, 0-2 yaş bebek sahibi 26-35 yaş aralığındaki annelerin; %10'unun bazen, %38'inin hiçbir zaman; 36-45 yaş aralığındaki annelerin %27'sinin hiçbir zaman bebeklerine giysi satın alırken giysideki baskı boya ve renkli görsellerin kimyasal işlemlerle giysinin kumaşına kazandırıldığını öğrendiklerinde bu özellikleri istemeyeceği görülmektedir. En küçük kareler test sonuçlarına göre 0-2 yaş bebek annelerinin bebeklerine giysi satın alırken baskı boya ve renkli görsellerin kimyasal işlemlerle giysinin kumaşına kazandırıldığını öğrendiklerinde yine de bu özellikleri isteyip istememeleri ile annenin yaşı [$p=0,0394$, katsayı=0,01402] arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki vardır.

26-35 yaş aralığında, 0-2 yaş bebek sahibi olan annelerin bebeklerine satın aldıkları giysideki baskı, boya ve renkli görsellerin kimyasal işlemlerle giysinin kumaşına kazandırıldığını öğrendiklerinde bu özellikleri istemedikleri görülmektedir.

V. BÖLÜM

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu araştırmada 0-2 yaş bebek annelerinin bebek giysisi satın alırken aradıkları özellikler belirlenmeye çalışılmıştır. Bu bölümde ise elde edilen verilerin analiz edilmesi ile ulaşılan sonuçlar belirtilmiş ve bu sonuçlardan yola çıkılarak bazı öneriler geliştirilmiştir.

5.1 Sonuç

Araştırmanın evrenini Ankara'nın Çankaya ilçesindeki 0-2 yaş grubu anneler oluşturmaktadır. Örneklem grubu, 0-2 yaş arası bebek sahibi annelere daha kolay ulaşılabilmesi için, Ankara'nın Çankaya ilçesinde bulunan kreşlerde ve ana-çocuk sağlığı merkezlerinde belirlenmiştir. Rastgele yöntemi ile belirlenmiş olan örneklem grubu 250 kişidir.

Araştırma ayrıca annelerin bilinç seviyeleri hakkında da bilgi sahibi olunmasını sağlamakla birlikte araştırmaya katılan kişilere geri dönüş yapılarak gerekli eğitimle bilgi sahibi olmaları da sağlanmıştır. Araştırma sonucunda aşağıda belirtilen sonuçlara ulaşılmıştır. Bu sonuçlar araştırmacının konu ile ilgili bilgi birikimi ile yorumlanmış ve bazı çıkarımlar yapılmıştır.

Ankete katılan annelerin demografik özellikleri ile ilgili sonuçlar şu şekildedir; katılımcıların; %75,6'sı çalışan, %43,2'si lisans, %25'i yüksek lisans mezunu, %55,6'sı 26-35 yaş aralığında, %50,8'si erkek, %49,2'si kız bebek sahibi, %31'i 19-24 ay aralığında, %25,2'si 0-6 ay aralığında, %23,2'si 7-12 ay aralığında, %20,8'i 13-18 ay aralığında bebek sahibi annelerden oluşmaktadır.

Araştırma sonuçlarına göre 0-2 yaş bebek sahibi annelerin eğitim düzeyi arttıkça bebeklerine satın aldıkları giysinin şık ve estetik olması, yılın modasına uygun olması ve giysilerin rengi ve üzerindeki baskıların annenin hoşuna gitmesi konularına

verdikleri önem de artmaktadır. Bu konumdaki anneler bebeklerine yılın modasına uygun, şık, estetik giysiler tercih etmektedirler. Ancak eğitim düzeyi master/ doktora düzeyine ulaşınca giysinin şık ve estetik olması, yılın modasına uygun olması ve giysilerin rengi ve üzerindeki baskıların annenin hoşuna gitmesi konularına verilen önemin düşüş gösterdiği gözlenmiştir.

Araştırmada çalışan annelerin bebeklerine aldıkları giysilerin leke tutmazlık, çabuk kuruma ve buruşmazlık özelliklerinin olmasını önemsedikleri sonucu ortaya çıkmıştır. Zaman kısıtı olan anneler yıkama, ütüleme gibi işlerden tasarruf etmek için bebeklerinin giysilerinin sektörde “easy care” olarak bilinen kolay kullanım özelliklerinde olmasını yani, leke tutmamasını, çabuk kurumasını ve buruşmaz olmasını talep etmektedirler denilebilir.

Araştırmada anne yaşı ile buruşmaz özellikte giysiye verilen önemin de doğru orantılı olarak arttığı gözlenmiştir. Annelerin yaşlarının artması ile birlikte bebeklerine aldıkları giysilerin kullanışlı olmasına, çok fonksiyonlu olmasına, ergonomik olmasına daha fazla önem verdikleri gözlenmiştir.

Araştırmada bebek yaşı arttıkça annelerin bebek giysilerinde güç tutuşurluk özelliğini ve giysinin ergonomik olmasını önemseme oranlarının arttığı gözlenmiştir. Büyüyen bebeğin çevresi ile ilgisinin artması sonucu daha çok etraftaki eşyalarla oynaması ve daha fazla ev kazasına uğraması söz konusu olduğundan annelerin güç tutuşur giysi istemeleri oldukça tutarlı bir sonuçtur. Aynı zamanda artan yaşı ile bebeğin hareket özellikleri de arttığından bebeklerin daha rahat ve hareketlerini kısıtlamayan giysiler giymeleri önem kazanmaktadır. Bebeğin vücut hareketlerine uyumlu ergonomik giysiler tercih edilmektedir.

Araştırmada annelerin eğitim seviyeleri arttıkça da bebek giysisinin ergonomik olmasına önem verdikleri görülmüştür. Artan eğitim seviyesinin bu konuda bir bilinç oluşturduğu söylenebilir.

Araştırmaya konu olan bebek giysileri üzerindeki bitim işlemleri, giysilerin sahip olduğu organiklik ve ökotex sertifikaları gibi konulardaki bilinç seviyelerini ölçmek için sorulan sorular ile toplanan veriler aşağıda yorumlanmıştır.

0-2 yaş bebek sahibi annelerin eğitim düzeyindeki artış bebek giysisinin anti-bakteriyel oluşu, organik oluşu, zararlı kimyasal ve baskılardan arındırılmış oluşu ve giysi iç etiket bilgilerinin okunması konularında olan bilinci de olumlu etkilemiştir. Anneler bebek giysilerinin anti-bakteriyel olup bakteri barındırmayan bir yapıya sahip olmalarını istemektedirler. Ancak master/doktora seviyesinde anti-bakteriyel giysi

tercihinde bir düşüş göze çarpmaktadır. İlk iki yıl her türlü psikomotor becerileri gelişen bebeğin tüm nesnelere keşfederken maruz kalacağı kirlilik annelerin bu tercihi bir sebep olarak gösterilebilir. Son yılların tırmanan trendi organiklik ve ökotek sertifikalı ürünler de eğitim seviyesi yüksek annelerin tercih sebebi haline almıştır.

Veri toplama aracının annelerin bilinç seviyesini ölçen kısmında annelerin yaşı arttıkça bebek giysilerinde kullanılan her türlü kimyasal işleme daha tepkili yaklaşımları ve kimyasal işlem görmüş giysilerden uzak durmaya çalıştıkları gözlenmiştir. Araştırmada annelerin yaşı arttıkça daha evvel istedikleri özelliklerin kimyasal işleme kazandırılanlarından vazgeçip, bu özellikleri istemedikleri sonucu ortaya çıkmıştır.

Bebek yaşının artması ile birlikte annelerin zararlı kimyasallara olan tepkisinin artması dikkat çekicidir. Aynı zamanda anneler giysinin iç etiket bilgilerini de daha fazla önemsemektedirler. Araştırmada meşhur markaların tercih edilmesi konusunda annelerin, eğitim seviyesi, yaşı, bebeklerinin yaşı ve cinsiyeti konularının hiç biri ile anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Giysiye ödenen paranın az olması konusunda da annelerin, eğitim seviyesi, yaşı, bebeklerinin yaşı ve cinsiyeti konularının hiç biri ile anlamlı bir ilişki bulunamamıştır.

Ökotek sertifikası ve organik ürün sertifikaları ile ilgili bilgi sahibi olma konularında annelerin, eğitim seviyesi, yaşı, bebeklerinin yaşı ve cinsiyeti konularının hiç biri ile anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Artan eğitim seviyesi bu konulardaki farkındalığı arttırmıştır denemez. Araştırma esnasında annelere bilgi sahibi olmadıkları konular hakkında bilgi verilmiştir.

5.2 Öneriler

0-2 yaş bebek annelerinin satın aldıkları bebek giysilerinden beledikleri özellikleri belirlemek amacı ile yapılan araştırmadan elde edilen sonuçlar doğrultusunda bazı öneriler geliştirilmiş ve bu bölümde paylaşılmıştır.

* Sektördeki firmalar kapsamlı bir pazar araştırması ile tüketici taleplerini iyi analiz etmeli ve özgün modellerle piyasa taleplerini karşılayacak üretim yapmalıdırlar.

*0-2 yaş bebek giysileri tüketicileri olan annelerin giysilerin organikliğini anlama, ökotek sertifikaları ve organik ürün sertifikaları hakkında bilgi sahibi olmadıkları ortaya çıkmıştır. Yükselen trend olan organik ürünler hakkında kulaktan dolma bilgiler yerine sektörün ve medyanın ortak çalışması sonucu bu kavramlar tüketicilere doğru

aktarılmalıdır. Televizyonlarda “kamu spotu” adı ile yayınlanan bilgilendirici reklamlar bu alanda da bilinç yaratmak adına kullanılabilir.

*Araştırma sonucunda annelerin bazı tekstil bitim işlemlerinden haberdar olmadıkları sonucu ortaya çıkmıştır oysa bazı bitim işlemleri özellikle ilerleyen yaşlardaki çocuklar için son derece önem arz etmektedir. Örneğin güç tutuşurluk bitim işlemi çevreyi keşfederken her türlü yanıcı ve yakıcı aletlere uzanan bebekler için çok önemlidir. Bu konulardaki bilinçlendirme yine medya veya yayın yolu ile yapılmalıdır. Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Sağlık Bakanlığı'nın ortak bir çalışması olarak bebek giysilerinde olması gereken özellikler, organiklik, önem verilmesi gereken bitim işlemleri gibi her türlü aydınlatıcı bilgiyi içeren bir kitapçık her doğum yapan anneye hastaneler tarafından verilebilir. Günümüzde doğumların çok büyük bir kısmının hastanelerde yapıldığı düşünülürse bu kitapçıkların ulaşabileceği anne sayısının toplumda bir bilinç yaratmak adına yeterli olacağı düşünülmektedir.

*Doğal ham maddelerden üretilmiş tekstil ürünlerine olan talebi arttırmak ve bu ürünlerin sağlık açısından önemine dikkat çekerek tekrar bu ürünlere olan talebin artırılması gerekmektedir ki doğal liflerin eldesi için gerekli tarım faaliyetleri de artsın. Bu noktada da Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ile Tekstil Sektörü ortak bir çalışma içerisine girerek doğal liflerin önemini tüketicilere benimsetmelidirler. Yapılacak ortak faaliyetler, düzenlenecek fuarlar, reklam afiş ve filmleri, dağıtılan bilgilendirici kitapçıklar vb. olabilir. Hatta daha çocuk yaşta okul sıralarında bu konuya uygun olabilecek bir ders içeriğinde doğal liflerden, sağlıklı giysiler giymenin öneminden çocuklara bahsedilebilir. Bu konu için de Milli Eğitim Bakanlığı ile iş birlikli bir çalışma yürütülmelidir. Asıl kalıcı ve etkili farkındalık yaratma ancak eğitimle ve küçük yaşta olacağından bu öneri ciddiyle ele alınmalıdır.

*Tekstil ve moda alanlarında faaliyet gösteren dernek, topluluk ve sivil toplum kuruluşları öncelikli olarak bebek giysileri olmak üzere yetişkin giyimini de içine alan bilgilendirme çalışmaları ve projeleri yürütmeli, bu alanda çalışan genç üretici ve tasarımcılara destek verilmelidir.

KAYNAKÇA

- AKTUĞLU, İ. K. ve TEMEL, A. (2006). Tüketiciler Markaları Nasıl Tercih Ediyor? (Kamu Sektörü Çalışanlarının Giysi Markalarını Tercihini Etkileyen Faktörlere Yönelik Bir Araştırma). Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 15, 43-59.
- ALTINAY, H. ve YÜCEER, H. (1992). Moda ve Tarihi. (2. Baskı). Ankara: Kadioğlu Matbaası.
- ANIŞ, P. (1998). Tekstil ÖnTerbiyesi. İstanbul: Alfa.
- ARAS, G. (2006). Türk Tekstil ve Konfeksiyon Sektörünün Rekabet Yeteneği. İstanbul: Mart Matbaası.
- ARGÜR, A. (2004). Tekstil Terimleri Sözlüğü. İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi Yayınları.
- ASSAEL, H. (1992). Consumer Behavior and Marketing Action. Boston: PWSKent Publishing Company.
- AYDIN, S. (1999). Türkiye’de Çocuk Giyimine Genel Bakış. Cumhuriyet ve Çocuk 2. Ulusal Çocuk Kültür Kongresinde sunuldu, Ankara
- AYDIN, S. (2005). Gelenek-Görenek, Örf-Adet, Giyim-Kuşam. V. Türk Kültürü Kongresinde sunuldu. Ankara
- AYDIN, S. (2007). Tekstil Sektöründe Ergonomi. 13.Ulusal Ergonomi Kongresinde sunuldu. Kayseri
- AYTOĞU, R.K. (2006). Organik Tarım Analizi ve AB Pazarı Fırsatı. İstanbul: İTO Yayınları.

Bebe Giyim Sektörü. (n.d.). Web:

<http://www.ibp.gov.tr/pg/sectorpdf/sanayi/bebegiyim.pdf>

BERKES, F. ve KIŞLALIOĞLU, M. (1990). Ekoloji ve Çevre Bilimleri. (2. Basım).

Ankara: Remzi Kitabevi.

BOCOCK, R. (1997). Tüketim. (Çev: İrem KUTLUK), Ankara: Dost Kitabevi.

BOHDANOWICZ, J. And CLAMP, L. (1994). Fashion and Marketing. London: Routledge.

BRUCK, A. (1996). Clothes And The Child. Bebford: Ruth Bean Publishers.

BUDAK, S. (2000). Avrupa Birliği ve Türk Çevre Politikası. İstanbul: Büke Yayınları.

CARTY, P. (1986). Chemical And Mechanical Finishing of Textile Materials. Newyork: SOS Stock.

CEMALCILAR, İ. (1998). Pazarlama. İstanbul: Beta Basım Yayın Dağıtım.

ÇAKIROĞLU, F. (2004). İhracatçı Gözüyle Ekolojik Tekstilde Alınması Gereken Tedbirler. Tekstil Terbiye ve Teknik. 4. 10-24.

ÇOBAN, S. (1995). Neden Eko Tekstil?. Eko Tekstiller Eki. 5 (1). 10-27.

ÇOBAN, S. (1999). Genel Tekstil Terbiyesi ve Bitim İşlemleri. İzmir: Ege Üniversitesi Basımevi.

DAVİS, F. (1997). Moda Kültür ve Kimlik. İstanbul: Şefik Matbaası.

DEMİRCANLI, Ü. (1998). Ekolojik Üretim ve Çevre İlişkileri. Tekstil Konfeksiyon. 2. 17-29.

- EMDE, R. N. and HEWITT, J. K. (2001). *Infancy To Early Childhood : Genetic And Environmental Influences On Developmental Change*. Oxford:Oxford University Press.
- ER, C. (2009). *Organik Tarım Bakımından Türkiye'nin Potansiyeli*. İstanbul: İTO Yayınları.
- ERSOY, A. F. ve ERSOY, Y. (1994). *Tüketici Davranışına Tesir Eden Faktörler*. Standart. 385-397.
- ERSUN, N. (2011). *Türkiye'de Organik Tarım ve İyi Tarım Uygulamaları*. İstanbul: İTO Yayınları.
- GÖNEN. E. ve ÖZGEN. Ö. (1993). *Hazır Dış Giyim ve Tüketici Davranışları*. *Tekstil ve Mühendis*, 7 (38): 78-86.
- Güncel Türkçe Sözlük.(n.d.). Web: <http://www.tdk.gov.tr>
- GÜNGÖR, A. PALAMUTÇU, S. ve İKİZ, Y (2009). *Pamuklu Tekstiller ve Çevre: Bir Bornozun Yaşam Döngü Değerlendirmesi*. *Tekstil ve Konfeksiyon*. 3. 197-205.
- HALBERG, N. (2006). *Global Development Of Organic Agriculture*. Wallingford: CABI.
- HÖFER, D. (2013). *Oeko-Tex Standard 100*. Zurich: Own Copy System.
- İLBAŞ, A.İ. (2009). *Organik Tarım: İlkeler ve Ulusal Mevzuat*. Ankara: Eflatun Yayınevi.
- KAPTAN, S. (1977). *Bilimsel Araştırma Teknikleri*. (2,Basım). Ankara: Tek Işık Matbaası ve Rehber Yayınevi
- KAPTAN, S. (1991). *Bilimsel Araştırma ve İstatistik Teknikleri*. Ankara: Tekışık Matbaası.

- KARABIYIK, F. (2004). *Moda ve Zihniyet*. (3. Baskı). İstanbul: İz Yayıncılık
- KAYA, F. (1992). *Lif Teknolojisi*. Ankara: Seçkin Ofset Matbaacılık.
- KOCATAŞ, A. (1994). *Ekoloji ve Çevre Biyolojisi*. (2. Baskı). İzmir: Ege Üniversitesi Basımevi.
- KÖROĞLU, E. (2004). *Hoş geldin Bebek: 0-1 Yaş Arası Bebek Bakımı, Beslenme ve Gelişimi*. Ankara: HYB Yayıncılık.
- KURTOĞLU N. ve ŞENOL D. (2004). *Tekstil ve Ekolojiye Genel Bakış, Kanserojen ve Alerjik Etki Yapabilen Tekstil Kimyasalları*. K.S.Ü. Fen ve Mühendislik Dergisi 7 (1). 26-38.
- LACASSE, K. (2004). *Textile Chemicals: Environmental Data and Facts*. Newyork: Springer Press.
- MERİÇ, N. (1989). *Bebek: 2 Yaşına Kadar Gelişimi, Bakımı, Korunması, Hastalıkları ve Eğitimi*. Bursa: Ozsan Matbaası.
- MISTIK, İ. ve AKALIN, M. (2010). *Teknik Tekstiller*. İstanbul: Birsen Yayınevi.
- MUCUK, İ. (1987). *Pazarlama İlkeleri*. İstanbul: Türkmen Kitap Evi.
- MUTLU, A. (2009). *Türkiye’de Çevre Sorunları Literatürünün Baskın Niteliği ve Sosyal Bilimler Yaklaşımının Gerekliliği*. Ankara Üniversitesi Çevrebilimleri Dergisi. 1(1). 74-84.
- NARDALI, S. (2011). *Organik Ürünlerin Pazarlanması ve Etik Sorunlar*. İstanbul: İTO Yayınları.
- ODABAŞI, Y. ve BARIŞ, G. (2003). *Tüketici Davranışı*. (2. Basım). İstanbul: Ayhan Matbaası.

- ONUR, N. (2004). *Moda Bulaşıcıdır*. İstanbul: Epsilon Yayınevi.
- ÖZEL, Ç. (2005). *Tekstil Terbiyesi Bitim İşlemlerinde Kullanılan Yardımcı Maddelerin Kalite Kontrollerinin ve Etkilerinin Belirlenmesi*. Yayınlanmamış Doktora Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- ÖZER, D.S. (2005). *Çocuklarda Motor Gelişim*. Ankara: Nobel Yayınevi.
- PARENT, P. I. (2003). *Organic Soils and Peat Materials for Sustainable Agriculture*. Florida: CRC Pres.
- RANJAN, S. (1999). *Chemical Technology In The Pre-treatment Process of Textiles*. Newyork: Elsevier.
- ROUETTE, H. And ROUETTE, K. (2001). *Encyclopedia Of Textile Finishing*. Newyork: Springer Press.
- SARIŞIK, M. (2001). *Tekstil Terbiye İşlemlerinde Enzimler*. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Basımevi.
- SATILMIŞ, A. (2003). *Antimikrobiyal Bitim İşlemi Uygulamaları*. Yayınlanmamış Doktora Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- SCHINDLER, W.D. (2004). *Chemical Finishing Of Textiles*. Cambridge: Woodhead.
- SEVENTEKİN, N. ve ÖZERDEM, A. (1998). *Ekolojik Açıdan Boyarmaddeler*. *Tekstil ve Konfeksiyon Dergisi*, 4. 4-18.
- SHENAI, V.A. (1990). *Chemistry of Organic Textile Chemicals*. Newyork: Sevak Publications.
- SWEET, S. (2008). *Data Analysis With Spss : A First Course In Applied Statistics*. London: Allyn and Bacon.

ŞENKUL, M. (2006). Tekstil Sektöründe Derinleşen Kriz ve Çıkış Yolları. İstanbul: Omsan A.Ş.

TEK, Ö. B. (1997). Pazarlama İlkeleri ve Uygulamalar. İzmir: Beta Basım Yayım.

Tekstil, Hazırgiyim, Deri Ve Deri Ürünleri Sektörleri Raporu. (2013). Web: <http://www.sanayi.gov.tr/Files/Documents/tekstil-sektor-raporu-201-16042013165231.pdf>

Temel Doğurganlık İstatistikleri.(2013). Web: http://www.tuik.gov.tr/PreIstatistikTablo.do?istab_id=1265

TON, P. (2002). The International Market Of Organic Cotton and Eco-Textiles. Newyork: Action Network.

URAL, A. (2006) Bilimsel Araştırma Süreci Ve SPSS İle Veri Analizi. Ankara: Detay Yayıncılık.

VATANSEVER, H. (2007). AB ve Türkiye’de Organik Tarım. Ankara: Özkan Matbaacılık.

VIGO, T. (1994). Textile Processing and Properties. Newyork: Elsevier.

VURAL, T. (1995). Çocuk Giyiminin Ebeveynler Tarafından Algılanma Biçimi ve Giysi Seçiminde Dikkat Edilen Noktalar. Gazi Üniversitesi Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi Dergisi, 3(6), 1-12.

YENER, M. (1981). Tüketicilerin Giyime İlişkin Davranış Modelleri ve Davranışlarını Etkileyen Faktörler. Ekonomik Yaklaşım, 2 (3). 203-220.

YENİBAŞ, R. (2002). Çocuk Gelişimi Eğitimi Ve Sağlığı. İstanbul: Ekbil Matbaacılık.

YÜKSELEN, C. (1998). Pazarlama İlkeleri ve Yöntemi. Ankara: Detay Yayıncılık.

EKLER

EK 1: Ankette Yer Alan Sorulara Verilen Cevapların Yüzde ve Frekans Değerleri

Bölüm_ Soru Numarası	Çok Önemli		Biraz Önemli		Önemsiz		Fikrim Yok		Toplam	
	Değer	%	Değer	%	Değer	%	Değer	%	Değer	%
B1_S1	117	47%	118	47%	12	5%	3	1%	250	100%
B1_S2	32	13%	103	41%	112	45%	3	1%	250	100%
B1_S3	105	42%	117	47%	27	11%	1	0%	250	100%
B1_S4	118	47%	81	32%	47	19%	4	2%	250	100%
B1_S5	62	25%	85	34%	99	40%	4	2%	250	100%
B1_S6	86	34%	80	32%	82	33%	2	1%	250	100%
B1_S7	140	56%	66	26%	37	15%	7	3%	250	100%
B1_S8	228	91%	17	7%	5	2%	0	0%	250	100%
B1_S9	107	43%	96	38%	45	18%	2	1%	250	100%
B1_S10	233	93%	14	6%	3	1%	0	0%	250	100%
B1_S11	208	83%	35	14%	3	1%	4	2%	250	100%
B1_S12	116	46%	88	35%	33	13%	13	5%	250	100%
B1_S13	124	50%	69	28%	43	17%	14	6%	250	100%
B1_S14	224	90%	19	8%	5	2%	2	1%	250	100%
B1_S15	36	14%	67	27%	146	58%	1	0%	250	100%
B1_S16	131	52%	92	37%	26	10%	1	0%	250	100%
	Evet		Bazen/ Kısmen		Hayır		Fikrim Yok		Toplam	
	Değer	%	Değer	%	Değer	%	Değer	%	Değer	%
B2_S1	122	49%	107	43%	20	8%	1	0%	250	100%
B2_S2	48	19%	36	14%	27	11%	139	56%	250	100%
B2_S3	119	48%	98	39%	23	9%	10	4%	250	100%
B2_S4	52	21%	164	66%	33	13%	1	0%	250	100%
B2_S5	29	12%	44	18%	153	61%	24	10%	250	100%
B2_S6	22	9%	46	18%	109	44%	73	29%	250	100%
B2_S7	35	14%	44	18%	165	66%	6	2%	250	100%
B2_S8	20	8%	41	16%	182	73%	7	3%	250	100%

EK 2: Veri Toplama Anketi

Değerli Katılımcı,

Bu araştırma Gazi Üniversitesi, Eğitimi Bilimleri Enstitüsü, Giyim Endüstrisi ve Moda Tasarımı Ana Bilim Dalı'nda sürmekte olan bir yüksek lisans tez çalışmasıdır. Araştırmanın amacı, 0-2 yaş bebek sahibi siz annelerin çocuklarınıza satın aldığınız giysilerden beklediğiniz özellikleri önem sırasına göre tespit etmek ve bu alanda üretim yapan işletmelere yön göstermektir. Ankette bebeğinize aldığınız giysilerden beklediğiniz bazı özellikler cümleler halinde sıralanmıştır. Sizden bu cümlelere, sizin için önem derecesine göre objektif ve samimi bir değerlendirme yapmanız istenmektedir.

Hassasiyetiniz ve ayırdığınız zaman için teşekkür ederiz.

YAŞINIZ: () 18-25 () 26-35 () 36-45

EĞİTİM DURUMUNUZ: () İLKÖĞRETİM () LİSE () ÜNİVERSİTE
() MASTER/DOKTORA

ÇALIŞIYOR MUSUNUZ? () EVET () HAYIR

BEBEĞİNİZİN CİNSİYETİ: () KIZ () ERKEK

BEBEĞİNİZ KAÇ AYLIK? () 0-6 AYLIK () 7-12 AYLIK () 13-18
AYLIK () 19-24 AYLIK

BÖLÜM I

Aşağıda annelerin satın aldıkları giysilerinde bulunmasını istedikleri bazı özellikler sıralanmıştır. Lütfen bu özellikleri dikkatli okuyarak size uygun olan önem derecesini işaretleyiniz.

		Çok Önemli	Biraz Önemli	Önemsiz	Bu Özellik ile İlgili Bir Fikrim Yok
1	Bebeğimin giysisinin şık ve estetik olması.				
2	Bebeğimin giysisinin modelinin yılın modasına uygun olması.				
3	Bebeğimin giysisinin renginin, üzerindeki resimlerin, baskıların hoşuma gitmesi.				
4	Bebeğimin giysisinin “leke tutmaz” özellikte olması.				
5	Bebeğimin giysisinin “buruşmaz” özellikte olması.				
6	Bebeğimin giysisinin “çabuk kuruma” özelliğinin olması.				
		Çok Önemli	Biraz Önemli	Önemsiz	Bu Özellik ile İlgili Bir Fikrim Yok
7	Bebeğimin giysisinin “ güç tutuşur” özellikte olması.				
8	Bebeğimin giysisinin kullanışlı olması.				
9	Bebeğimin giysisinin çok fonksiyonlu olması.				
10	Bebeğimin giysisinin ergonomik olması; yani bebeğimin o giysiinin içinde rahat olması, hareketlerinin kısıtlanmaması.				
11	Bebeğime aldığım giysinin doğal ham maddelerden üretilmiş olması.				
12	Bebeğime aldığım giysinin organik olması.				
13	Bebeğimin giysisinin anti-bakteriyel olması.				
14	Bebeğime satın aldığım giysinin üzerindeki boya ve baskıların zararlı kimyasallar içermemesi.				
15	Bebeğime satın aldığım giysinin bilindik ve meşhur markalardan biri olması.				

16	Bebeğime satın aldđđm giysiye ödediğim paranın az olması, bütçemi aşmaması.				
----	---	--	--	--	--

*** Yukarıdakilerden başka bebeğinize giysi alırken aradığınız özellikler varsa lütfen yazınız.**

.....

.....

.....

.....

.....

BÖLÜM II

Aşağıda annelerin satın aldıkları bebek giysilerinin etiket, ham madde, sertifika ve üretiminde geçirdiği işlemler konularındaki bilinç seviyesini ölçmek amaçlı sorular sorulmuştur. Lütfen bu soruları dikkatli okuyarak size uygun olan cevabı işaretleyiniz.

		Evet	Bazen/ Kısmen	Hayır	Fikrim Yok
1	Bebeğinize giysi alırken iç etiket bilgilerini okur musunuz?				
2	Bebeğinize satın aldığınız giysiyi üreten markanın Öko-tex sertifikasına sahip olmasını önemser misiniz?				
3	Bebeğinizin giysilerinde “anti-bakteriyellik”, “leke tutmazlık”, “güç tutuşurluk”, “buruşmazlık”, “çabuk kuruma “ gibi özelliklerin olmasını ister misiniz?				
4	Bebeğinizin giysilerinin renkli ve baskılı resimlerden oluşmasını ister misiniz?				
5	“Organik” denen ürünlerin gerçekten organik olup olmadığını anlayabiliyor musunuz?				
6	Organik ürünlerin sertifikaları hakkında bilginiz var mı?				
7	Eğer bu anketin başında “anti-bakteriyellik”, “leke tutmazlık”, “güç tutuşurluk”, “buruşmazlık”, “çabuk kuruma “ gibi özelliklerin kimyasal işlemlerle giysinin kumaşına kazandırıldığını bilseydiniz yine de bu özellikleri ister miydiniz?				
8	Eğer bu anketin başında boya ve baskı yani giysideki renkli görsellerin ekstra bir kimyasal işlem daha gerektirdiğini bilseydiniz yine de bu özellikleri ister miydiniz?				

Teşekkürler...